

FOAIA POPORULUI

PREȚUL ABONAMENTULUI:

Pe un an 4 cor. 40 bani.

Pe o jumătate de an 2 cor. 20 bani.

România, America și alte țări străine 11 cor. anual.

Abonamente se fac la „Tipografia Poporului”, Sibiu

Foaie politică

Apare în fiecare Duminecă.

INSERATE:

să primesc la BIROUL ADMINISTRAȚIEI,
(Strada Măcelarilor Nr. 12.)

Un șir petit prima-dată 14 bani, a doua-oraă
12 bani, a treia-oraă 10 bani.

Tisza „împăciuitorul”.

Contele Tisza a găsit de cuviință să-și dea arama pe față chiar și în *delegațiuni*. (Delegațiuni se numește comitetul cel mare, din care fac parte unii deputați din dieta ungară și alții din dieta austriacă. Aceștia hotărâsc împreună asupra tuturor afacerilor, pe cari le poartă Ungaria și Austria la olaltă. Intre aceste afaceri sunt și încasarea taxelor de vamă, apoi cheltuielile pentru armată, afară de honvezime, și altele. Delegațiunile țin de prezent ședințe în Budapesta, după ce anul trecut au ținut în Viena).

În zilele trecute tocmai se desbătea în delegațiuni bugetul militar (cheltuielile pentru armată), când Tisza s'a apucat să țină o vorbire mai lungă, în care s'a năpustit cu toată furia asupra votului universal, egal și secret, și asupra acelora, cari luptă pentru introducerea acestui drept. El s'a încercat să dovedească, că făgăduieli de mai înainte ale Împăratului în chestia votului universal, egal și secret nu sunt obligați toți să le împlinescă, și asta o susține când *Maiestatea Sa a făgăduit chiar și prin ministrii săi votul acesta*.

O mai mare cutezanță din partea acestui om, care socotește pe toți oamenii drept vite menite să muncească pentru a hrăni câte-va zeci de mii de nemeși leșinați și puturoși, nici că se poate! De aceea vedem, că chiar și dintre Unguri se ridică unii în contra acestei necuviințe fără seamăn.

Deputatul *Justh*, căpetenia partidului justhist, a declarat următoarele: „Când va fi desbaterea bugetului în dietă, îi voi răspunde lui Tisza. Nădăjduiesc, că oricât ar dori aderenții (părtinitorii) lui Tisza, nu vor putea să împiedece introducerea votului universal egal (dar secret?). Durere, am pățit lucruri triste în privința politicii, pe care o face inteligența, căreia Tisza vrea să-i incredințeze conducerea statului. Voiu dovedi cu exemple, că inteligența aceasta în decurs de patru ani mereu și-a schimbat păreriile politice. Parlamentul votului universal va fi mai bun decât acesta”.

Și mai lămurit îi răspunde lui Tisza deputatul Sândor Pál, guvernamental ca și Tisza. În gazeta guvernamentală „Pester Lloyd”, Sândor declară pe față, că Tisza prin astfel de vorbe primejduiește unitatea partidului guvernamental, care a fost ales în semnul votului universal.

Îndeosebi două sunt argumentele (dovezile) false, cu cari a încercat Tisza să combată votul universal. Sândor le scoate la iveală.

Întâiu e afirmațiunea (susținerea părerii) lui Tisza, că în Austria votul universal ar fi fost o adevărată nenorocire, iar al

doilea argument mincinos: că în Ungaria, la alegerile din urmă, partidele, cari au stăruit mai mult pentru votul universal, au reușit cu cel mai mic număr de deputați.

Sândor arată cu istoria anilor din urmă ai Reichsrat-ului (dietei) din Austria, că în jumătatea aceasta a monarhiei tocmai partidele, cari au fost înfrânte prin introducerea votului universal, sunt și astăzi acelea, cari produc cea mai mare dezordine, pe când partidele, cari au lucrat pentru votul universal, sunt adevăratele partide de muncă. Și dacă acestea din urmă nu pot încă lucra după cum cer interesele patriei, cauza sunt tocmai partidele celor-ce lăcrămează și acum, că o mână de oameni nu mai pot stăpâni în dragă voie milioanele de cetățeni chemați acum să-și dea votul în toate trebile statului.

Ce privește alegerile din Ungaria, declarațiunea lui Tisza, — zice Sândor, — dovedește, că marele sugrumător al drepturilor poporului nu e nici bărbat, nici sincer. Toată lumea din Ungaria știe, că partidul lui *Justh* a eșit slăbit la alegeri, pentru-că guvernul lui *Khuen-Hedervary* a pus în toate cercurile, unde au candidat justhiști, contracandidați, pecând acolo, unde au candidat oameni de-ai lui *Kossuth*, în multe cercuri n'a pus contracandidați, chiar nici în cercurile, unde guvernul ar fi fost sigur de izbândă.

„Despre aceasta tactică contele știe mai mult decât mine”, continuă Sândor, „și poate știe și aceea, că eu am fost unul dintre aceia, cari și-au exprimat (spus) îngrijorarea față de aceasta tactică (furtare)”.

Ce e mai mult, candidații guvernamentali în cele mai multe cercuri au fost nevoiți să declare, că vor luptă în dietă pentru introducerea votului universal.

Mărturisirile acestea ale deputatului guvernamental sunt foarte prețioase. Ele ne arată pe deoparte cu ce mijloace necinstite s'a înjghebat majoritatea de astăzi din dieta din Budapesta — de mijloacele barbare folosite contra noastră, a Românilor și Slovacilor nici nu mai vorbim — și ne mai arată totodată cât de puțină crezare merită un om ca Tisza, care nu se sfiește să se folosească de cele mai sfruntate minciuni, numai să zădărnicească introducerea votului universal.

Destăinuirile acestea ale lui Sândor Pál sunt însă pentru noi de o deosebit de mare însemnătate. Dacă Tisza, acest nemeș înfumurat, se folosește de astfel de mijloace, când are a face cu conaționalii săi, cum să putem noi, poporul român, crede, că aceea ce ne cântă nouă despre împăciuire nu e cea mai mișească încercare de-a zăpăci pe cei slabi la cap dintre cărturarii

noștri, pentru-ca el să-și poată face mendrele? Și orbul poate să vadă, că gândul lui Tisza e îndreptat numai într'acolo, ca să strângă și mai tare lanțurile, în care ne-au ferecat legile nedrepte ale patriei noastre. Lanțurile acestea le putem zdrobi numai noi prin o luptă fără preget pe teren cultural, economic și politic. Și asta o putem numai urmând cu curagiu și însuflețire pe cei-ce ni i-am ales noi ca fruntași conducători, pe membri Comitetului partidului național. Toți cei-ce încearcă „împăciuirii” fără autorizația acestui Comitet, nu voiesc binele neamului, ci căpătuirea lor personală. Deci merită disprețul nostru.

Comitetul partidului național român a ținut, după cum am anunțat și în numărul trecut, o conferență în Cluj. Hotărârile luate arată, că nu e cu puțință să se trateze, în chestia împăciuirii cu Maghiarii, decât numai cu conducătorii partidului național; prin nesocotirea acestora nu se va ajunge la nici un rezultat. Comitetul național se ocupă acum cu organizarea partidului în toată țara. Probabil, la sfârșitul lunei lui Martie se va ține la Lugoj o mare adunare națională pentru votul universal și drepturile limbei române.

Alegerea dela Orăștie. Curtea de casație (curia) din Budapesta a publicat Sâmbăta trecută hotărîrea în afacerea mandatului dela Orăștie. În urma acestei hotărîri se dă loc recursului alegătorilor candidatului nostru naționalist *Dr. Aurel Vlad* și s'a ordonat cercetare pentru dovedirea cazurilor de corupere și terorism, ce s'au făcut contra alegătorilor români. Dar pe de cealaltă parte s'a dat loc și recursului deputatului *Dr. Farkas Pál*, care susține, că vezi Doamne, „*Românii au agitat*”. Cu conducerea cercetării a fost însărcinată Curtea de apel (tabla regească) din Cluj.

O să vedem, ce dreptate se va face!

Mandatul deputatului Dr. Șerban. Se știe, că contra alegerii de deputat în cercul Făgărașului, Ungurii au făcut protest la dietă. Pertractarea s'a tot amânat însă de câteva ori. Acum se vestește, că comisia a' cincia a dietei a propus, iar dieta a primit, ca să se cerceteze la fața locului în cauza „terorizmului”.

Motivul cel dintâiu este: alegătorii, cari au votat pentru candidatul nostru *Dr. Șerban* ar fi fost „*terorizați*”. Al doilea motiv: partidul lui Șerban în lupta electorală „*a agitat contra Maghiarilor*”.

Comisia dietei a declarat, că afacerea „*agitației*” contra poporului maghiar se ține de Curtea de casație (curie), iar în ce privește „*terorizarea*” alegătorilor, s'a ordonat cercetarea cazurilor. Cu cercetarea a-

ceasta a fost încredințat deputatul dietal contele Lăzar István. Apărarea mandatului a susținut-o avocatul Dr. Ioan Erdeli.

În legătură cu cele de sus mai aflăm: Corespondentul din Budapesta al ziarului „Universul“ din București a avut o convorbire cu deputatul nostru național Dr. Șerban din Făgăraș, care i-a declarat următoarele cu privire la atacarea mandatului: Avocatul meu Erdeli a spulberat toate cele 18 capete de acuzație ale contrariilor mei. Se poate totuși, ca alegerea să fie nimicită pe temeiul unui fapt amintit de aceștia, anume o broșură scrisă de 12 învățători români din comitatul Făgărașului, cari declară, că m'au votat numai de groaza amenințărilor de moarte.

Ce merită acum acești învățători — coadă-de-topor?

O nouă condamnare. La adunarea populară din comuna Sâncel, Prea On. protopop român Iosif Lita a închis adunarea cu următoarele cuvinte: „*Blăstămat să fie preotul, învățătorul, judele comunal și țăranul român, care nu dă votul candidatului partidului național român*“. Pentru cuvintele acestea, cari sunt izvorâte din adâncul sufletului ori-cărui Român, a fost dat în judecată și condamnat de tribunalul din Dicio-Sân-Mărtin la 8 zile închisoare și 40 coroane amendă în bani. Avocatul, dl Dr. Romul Boila a făcut apel la Curtea de apel din Murăș-Oșorheiu, care a redus închisoarea la trei zile. S'a făcut acum recurs la Curtea de casație din Budapesta.

Venerabilul protopop a rostit aceea-ce simțește ori-ce Român, ori-care ar fi urmările, ori-cât de grea ar fi temnița: *Blăstămat fie din neam în neam acel Român, care-și va vinde sufletul străinului. În străini să-i peară neamul și numele lui să fie rostit de veci cu blăstăm!*

Dela Brad. În foile din Țară cetim despre o nouă ispravă la Brad, unde „asimilarea“ (cutropirea) socială pare a fi pornit de demult, așa că nu ne putem mira, dacă s'au găsit câți-va slabi, cari să-și dea toată silința pentru a robî și pe cale economică poporul românesc al Zarandului.

Știrea spune, că șaptesprezece Români membri ai societății de lectură (casina) maghiare (jidane) din Brad și-au dat demiunea (au eșit), pentru-că comitetul acestei societăți a respins cererea lor de-a se cumpăra și cărți românești pentru biblioteca societății.

Așa dară cine știe de câți ani cărturarii din Brad și jur — și în societatea străină sunt de sigur mai mulți decât 17, numai unii vor fi și mai asimilați — contribuie cu bani românești la o societate străină, ca să cetească zilnic injurături la adresa Românilor! Pe când avem sate românești, unde țărani au societate de lectură, cărturarii cei mulți Români din Brad și jur n'au fost în stare să se adune într'o societate românească!

Din prostiile șoviniștilor. Dl Dr. Rez Mihály, profesor la Academia de drept din Eperjes, a ținut o conferință despre naționalități. Fiind șovinist încarnat, a combătut planul unei împăcări cu naționalitățile, în special cu Românii, cari, zice cumintele profesor, trebuie apăsați în toate felurile, căci altminteri își ridică capul și vor apăsa ei pe Maghiari.

Fii pe pace, dle Rez, drepturile noastre ni-le vom lua noi, fără să așteptăm să

ni le dați voi. Bine înțeles, pe baza legilor, cari azi-mâne vor trebui să se schimbe în favorul popoarelor asuprite. Dar așa, ca să-i doară pe șoviniști!

Un adevărat binefăcător al poporului său. Venerabilul canonic din Blaj, părintele I. M. Moldovan, a depus la cassa arhidiecezană din Blaj 70 de acții de-ale băncii „Patria“ din Blaj, în valoare nominală (adevărată) de 14 mii de coroane, pentru-ca din venitul lor să se susțină școala română din Varfalău, locul nașterii sale. Fapta aceasta atât de măreață, ar fi bine să o urmeze cât mai mulți fruntași de-ai noștri!

O nouă jertfă. Revizorul (inspectorul) școlar al comitatului Cluj a făcut strajnică arătare la ministrul școalelor din Budapesta contra învățătorului român Emil Miclea din Pata lângă Cluj, pe care l'a dat și pe mâna comisiei administrative a comitatului. Pentru ce? Pentru-că dl Miclea e un brav învățător român, care îndeplinește și ordinele autorităților lui confesionale, cum nici nu se poate altcum aștepta dela un brav învățător român. Iată cât de prostește îl acuză fițuica jidano-maghiară „Ujság“ din Cluj: el „valahizează“ comuna Pata — par'că de-ar încerca un învățător român să maghiarizeze, n'ar fi vrednic să-l toace Românii în cap! — a scos limba maghiară din școală, de când slujește ca învățător, în școală nu s'a auzit vorbă unguerească în ea. Se mai plânge, că autoritățile bisericești nu l-au aflat nici-odată vinovat.

Mărturisirea din urmă hotărește totul: avem acolo un învățător vrednic, pe care autoritățile noastre bisericești sunt datoare să-l apere contra furiei nebunilor din Cluj, cărora satele românești cu cultura lor românească le sunt un spine în ochi.

O achitare. Curtea de casație a achitat (a declarat nevinovat) pe consilierul Stoicescu din Caransebeș, condamnat de tribunal la șase luni închisoare, pentru-că ar fi agitat contra statului.

Maghiarizarea numelor de comune în comitatul Timiș. Vicecomitele a dat ordin, că numele comunelor din acest comitat să rămână deocamdată tot cele vechi. Asta din cauză, că ordinațiunea ministrului nu s'a publicat încă în „Monitorul Oficial“ (gazeta oficială). Adevărul e, că Timișenii, mai ales Șvabii, au protestat cu tărie în contra acestui lucru.

Din România.

Alegerile.

Alegerile s'au terminat în țara întregă. Iată rezultatul lor: La cameră au fost aleși 162 conservatori (guvernamentali), 10 liberali și 11 conservatori-democrați. În senat sunt 72 conservatori, 12 liberali și 11 conservatori-democrați. (La senat mai sunt și balotagii, unde vor birui, în cele mai multe locuri, conservatorii).

Dintre naționali-democrați, al căror șef e dl Nicolaie Iorga, n'a putut răzbi nici un candidat, ceea-ce e o pagubă mare, căci național-democrații sunt în România singurii oameni, cari luptă pe față pentru ridicarea țaranului și meseriașului român și scăparea lor din ghiarale Evreilor, cari au ajuns să-i stăpânească în Moldova.

Dr. Petru Șpan.

Cruda și nemiloasa moarte iarăși a răpit un vrednic fruntaș al neamului românesc. Acesta este profesorul Șpan delaminarul „Andreian“ din Sibiu.

Cine dintre Români n'a auzit de profesorul Șpan? Numele lui străbătuse în păturile cele mai largi ale poporului dela țară. Iar numărul cel mare al foștilor teologi și pedagogi, la seminar, cari sunt preoți și învățători în cele mai multe sate românești, își vor aduce acum aminte cu durere de iubitul lor profesor de oțnioară. Pentru că, după cum bine se știe răposatul a fost un adevărat profesor la culmea chemării lui.

Prin moartea acestui bărbat școala noastră pierde unul dintre cei mai de seamă oameni. El, care studiase pedagogia modernă în străinătate, era om cu vorbă în afaceri de pedagogie. Sub direcția lui apărut și revista pentru învățători cu numele „Vatra școlară“.

Moartea profesorului Șpan este o mare pierdere pentru seminarul „Andreian“. Asta ne-o dovedește și faptul, că prin anul 1890, când Moții dela Abrud, l'au ales să le fie protopop, cercurile bisericești din Sibiu nu s'au învoit ca să se ducă. Era o mare lipsă de el aici la seminar, unde abia teia inimi tinere, însătoșate de cultură românească, îl ascultau la prelegeri cu o deosebită plăcere și dragoste.

Dar și pentru poporul nostru dela țară moartea iubitului profesor Șpan însemnează o pierdere mare. Mai cu seamă dacă ne cugetăm, cât de mult iubia el poporul, și pre ceea-ce dădea și dovezi cu ori-că ocazie.

Răposatul era unul dintre aceia, care la sărbătorile mari se coborea în mijlocul poporului. Ii plăcea foarte mult a petrece câte-va zile între oamenii dela țară. De aceea nu trecea mai nici un praznic mare, cum e Crăciunul sau Paștile, ca profesorul Șpan să nu plece la Lupșa, în țara moșilor, de unde se trăgea adormitul la Domnul.

Iar când se întorcea din nou la Sibiu se așeza și pune pe hârtie gândurile lui asupra lucrurilor bune sau rele, ce văzuse la popor.

Astfel sunt a-se înțelege o seamă de articole, ce-au apărut din peana răposatului în această foaie, despre ceea-ce cetitorii noștri își vor fi aducând destul de bine aminte.

De aceea, redacția acestei foi populare astăzi cu adâncă durere se închină memoriei răposatului, care prin prețioasele lui cuvinte, publicate în această foaie, sau fără iscălitură, a contribuit la ridicarea în cultură și știință a bietului nostru popor atât de mult asuprit în această țară.

Dormi în pace suflet blând, iar în lumea cealaltă fie-ți odihna ușoară! Ai merit-o a-ți striga poporul român dela țară de preste tot locul, ca sămni al dragostei, cu care atât de mult l'ai cinstit.

(Alte amănunte despre răposatul Șpan mai scriem la Știrile săptămânii).

Stiri politice din străinătate

Italia. Toate Puterile mari europene au căutat să câștige țări, ca să-și mărească teritoriul și să aibă unde să desfășoare mărfurile produse în fabricile lor. Austro-Ungaria a luat, încă din 1878, Bosnia și Herțegovina; Rusia a cuprins pământ dela Turgovina; și China, răpind chiar și din România o parte; Anglia a pus mâna pe insula Cipru și pe Egipt; Franța pe Algeria și Turcia, în Africa-de-Nord, lângă țărmul Mării-Mediterane; Germania în alte părți ale Africii. Numai Italia a fost mai puțin norocoasă, căci a trebuit să se mulțumească cu o fâșie nerodnică lângă Marea-Roșie. Ea trăgea nădejde, că va pune mâna pe Tunis, dar țara aceasta a luat-o Franța. Credea, că Turcia se va prăbuși și atunci va lua Albania. Dar Turcia a devenit constituțională, iar Austria nu se va învoi nici odată, ca amândoi țărmurii Mării-Adriatice să devină Italiei. Mai rămasese Tripolis în Nordul Africii, o provincie a Turciei. Nici acolo nu poate face nimic, căci pe deoparte Turcii pun tot felul de piedeci întinderii economice a Italiei în aceasta parte a Turciei, pe de altă parte Anglia dă mereu ajutor Turciei contra Italiei. De aceea acum e mare supărare între Italia și Anglia.

Rusia. Admiralul (general de marină — corăbii de războiu) rus Scridloff a făcut următoarele declarațiuni cu privire la viitorul apropiat al Rusiei: Flota (armata de pe mare) austro-ungară e în plină dezvoltare și până acum a făcut progrese mari. Flota rusească mai întrece astăzi numai pe cea turcească, dar se poate, că în curând Turcii să ne întrecă și în privința corăbiilor de războiu. Austria se arată prietenoasă față de Rusia, dar pe sub mână așază Turcia la un războiu contra noastră, ceea ce i-ar plăcea guvernului turcesc. Asta se vede și de-acolo, că în Turcia s'au strâns milioane pentru flotă.

Admiralul a mai spus apoi, că el pare a fi hotărât să procească zilele grele, cari o așteaptă pe Rusia. În ajunul războiului cu Japonia a prorocit, că Rusia are să fie bătută. În războiul, care o așteaptă pe Rusia acum, prevede (dă cu socoteala) izbucnirea unei revoluțiuni uriașe în Rusia, care va fi mai sângeroasă decât cea din anul 1905.

Turcia. Se pare, că Turcii, ajutați de armele lor mai bune și de știința militară a ofițerilor lor, vor învinge pe răsculații din Arabia. Știri sosite în urmă spun, că garnizoana (toată armata, câtă se află într'un oraș) din Sanaa a bătut rău o armată a răsculaților. Mai ales tunurile cu tir (tragere) repede au secerat cu nemiluita pe bietii Arabi. Cei rămași în viață au fugit. Iacă vre-o câte-va biruințe de felul acesta și Arabii se vor potoli, cel puțin pentru câteva timp.

Una din cauzele, cari fac legăturile dintre Austria și Italia mai puțin strânse, decum ar trebui să fie între două țări aliate, e și teama, ce o are fiecare din aceste două state, că unul din ele vrea să pună mâna pe Macedonia și Albania. Un corăbier al gazetei bulgare „Vecerna Posta“ a avut o convorbire cu deputatul ceh Kramarz, membru în delegațiunea austriacă. El ia cu bătaie de joc pe cei-ce susțin, că Austria s'ar gândi să pună mâna pe Salonic. Ar trebui, zice el, ca guvernul Austriei să fie dat pe mâna unor nebuni, pentru-ca o

asemenea încercare să fie cu puțință. Nu numai, că s'ar împotrivi Rusia, dar o asemenea lucrare nesocotită ar putea deslănțui și primejdii mult mai grele. De altfel Austria și Italia n'ar fi în stare niciodată să cadă la învoeală asupra împărțirii Macedoniei ori a Albaniei. Nu există Austriac cu scaun la cap, care să se gândească serios la o cucerire de pământ turcesc. Nu avem altă țintă, decât să ne întindem cercul de lucrare economică; în deosebi urmărim să recucerim piața sârbească (adecă ca în Sârbia să se poată vinde tot mai multe mărfuri austriace).

Portugalia. În țara aceasta nu mai e liniște, de când s'a făcut republică și s'a pornit lupta contra bisericii. O parte din Portughezii refugiați în Brazilia (America-de-mează-zi, ai căror locuitori sunt tot Portughezi) au făcut o tovărășie, ca să lupte pentru reînființarea monarhiei în Portugalia. Au fost însă descoperiți și acum poliția din Rio-de-Janeiro, capitala Braziliei, cercetează.

În contra bisericilor încă s'a pornit goană și acum republicani destrăbălați intră prin sfintele biserici și fac necuviințe. În felul acesta vor îndârji tot mai mult pe credincioși, cari vor trebui să lucreze contra unui guvern fără teamă de Dumnezeu.

Bulgaria. Gazeta turcească „Sabâ“ (Ziua), care apare la Constantinopol, anunță, că în Bulgaria au început să se organizeze bande numeroase, cari au de gând să pătrundă la primăvară în Macedonia. Ministrul de războiu Mahmud Șefchet-Pașa a dat ordine aspre, ca granița macedoneană să fie bine păzită. O bandă bulgară, care voia să treacă în Macedonia, s'a întâlnit cu o trupă turcească. După o luptă scurtă, Bulgarii au fost nevoiți să fugă îndărăt în Bulgaria.

Am fost dat știrea, că niște soldați bulgari au împușcat, așa din senin, asupra unor soldați turci la graniță. Cercetarea făcută a dovedit, că Bulgarii au fost cei vinovați. De aceea prefectul poliției din Sofia (capitala Bulgariei) s'a prezentat la ministrul turcesc din Sofia și s'a rugat, în numele guvernului bulgar, de iertare.

China. Cearta dintre China și Rusia pentru Mongolia, o provincie a Chinei, e pe cale de potolire. Rusia a văzut, că China nu se mai sparie așa ușor, de aceea dă înapoi.

Necentenitul amestec al Rusiei și al altor state europene în afacerile Chinei a început să îndârjească pe Chinezi. Iară s'au înființat societăți secrete (ascunse) de zeci și sute de mii de boxeri, cum se numesc acești revoluționari, cari vor să detronizeze (dee jos) și familia împărătească de acum, părănduli-se prea slabă, dar vor să și omoare pe toți străinii, adecă pe Europeni, cum au mai făcut odată. Ambasadorii (un fel de konzuli mari) europeni și cel din America au cerut telegrafic dela statele lor, să ia măsuri în fața primejdiei amenințătoare.

În China se întinde ciurma tot mai tare. Un mare neajuns, că boala aceasta se lățește atât de mult, este și lipsa de medici și nepriceperea oamenilor, cari nu vreau să știe de ajutor medical. Despre aceasta scriem mai deaproape în alt loc al foii noastre de azi.

Adunarea naționalităților din Ungaria

Cleveland-America.

În numărul 8 al foii noastre am vestit, că Apponyi, dușmanul de moarte al naționalităților din Ungaria (afară bineînțelese de naționalitatea maghiară) și mai ales a culturii noastre naționale, a fost primit după cum merită în Cleveland, unde se află mii de Români, Slovaci, Germani, Sârbi, Croați, Cehi ș. a.

Foile de-acolo, îndeosebi „Cleveland Leader“ și cele românești descriu cu deamăruntul adunarea de protestare a naționalităților.

Mai mult de trei mii de reprezentanți ai diferitelor naționalități din Ungaria s'au adunat în seara zilei de 16 Februarie în „Acme Hall“, ca să protesteze contra contelui Apponyi. Ascultătorii au păstrat deplină liniște, iar vorbitorii s'au folosit de vorbe cuviincioase, fiind adese-ori întrerupți de strigăte furtunoase îndreptate contra acestui nemeș maghiar și în contra guvernului din Ungaria. În diferitele vorbiri, contele Apponyi a fost zugrăvit de „cel mai mare ipocrit, care a urcat vre-odată scările politicii ungurești“, „un apostol de pace mincinos“, „fariseu“, „fiară sălbatică, care apasă zece milioane de cetățeni de naționalitate nemaghiară“ și alte epitete (numiri) bine meritate.

Câte-va minute înainte de deschiderea ședinței a intrat în sală o delegațiune de vre-o 600 de Români, cu 16 drapele (steaguri), 8 românești și 8 americane, în frunte împodobite cu cocarde naționale, parte din ei cu brâne tricolore preste piept. Muzica a intonat atunci „The Day of the Warning“ (Deșteaptă-te Române), care a fost ascultat de întreaga mulțime în picioare. După sfârșitul cântecului au izbucnit aplauze și strigăte de bucurie din partea Slavilor.

Adunarea a fost prezidată de preotul catolic Stefan Furdek. Vorbește întâiu preotul slovac Anton Filkern, apoi avocatul Vem Svarc, care zice: „zgărie un Maghiar, ca să găsești un Tătar“. Vorbește frumos și preotul croat Nic. Gragovici. Din partea Românilor au vorbit dnii Vasile Moldovan și Aldea Câdea.

La încheierea adunării s'a hotărât să se aleagă o comisiune compusă din membrii din toate naționalitățile, care printr'o hârtie adresată guvernului austriac să ceară informațiuni, dacă Austria l-a împuternicit pe Apponyi să o reprezinte față de Americani.

Ziarul unguresc „Szabadsag“ din Cleveland se plânge amar, că naționalitățile își bat astfel joc de Apponyi și scriu și în gazetele americane „minciuni“ despre ei. Văicărelile acestea sunt zadarnice, căci lumea îi cunoaște pe nemeșii maghiari din zi în zi mai bine.

Ce ne privește pe noi, cei din patria veche, felicităm din tot sufletul atât pe Slavii, cât și pe Românii mânați de amarul vieții d'aici la America și le dorim, ca totdeauna să aibă aceiașă ținută bărbătească, când e vorba de-a arăta lumii culte, ce fel de oameni fac pe stăpânitorii din Ungaria. În ce privește îndeosebi pe Românii, aceștia să ia pildă dela Slavi, cari, lipsindu-se de certele dintre frați și trăind mereu cu gândul la cei rămași acasă, ajută din toate puterile lor biserica, școala și presa (gazetele) națională din Ungaria, dovedind prin aceasta, că sunt într'adevăr vrednici de cea mai mare libertate.

Să ne așteptăm la procese nouă de presă!

Renegatul dela Oradea-mare, care a șters cu buretele preste trecutul lui național de treizeci de ani, se mai face și altminteri coadă la toporul, cu care să taie în pădurea națională, îndemnând, indirect, guvernul să asuprească presa națională. Iată ce declarație a făcut unui corespondent al ziarului „Est“:

„E drept, că Stefan Tisza și I. P. S. metropolitul Meșianu au vorbit și despre pace. Clerul român este aderent credincios al păcii, dar că ideea păcii nu prinde rădăcini, se explică din faptul, că *presa românească amenință cu teroare pe ori și cine dorește pacea cu naționalitățile*. Atât metropolitul cât și Stefan Tisza nutresc însă speranța să aștepte modul de-a înăbuși tonul presei naționale. In cazul acesta nimic nu va împiedeca înfăptuirea păcii.“

Că se vor afla oameni de nimic, cari pentru un blid de linte să-și vândă neamul, e de crezut. Că preoțimea noastră s'ar face vre-o dată unealta străinului, nu credem, precum nu credem nici aceea, că un episcop român să se facă jandarmul presei române. Dar așa e păcătosul: ar vrea să vadă cât mai mulți asemenea lui.

Ce scriu alte gazete?

„Românul“ (Arad). Parohiile noastre să fie tot atâtea societăți cooperative. Adecă, să fim bine înțeleși: toți parohii noștri ar putea înființa în parohiile lor câte o tovărășie agricolă-economică.

Aceste tovărășii și-ar putea începe lucrarea prin cumpărarea în tovărășie a semințelor și mașinilor agricole; ar lărgi-o prin producerea unui soi de vite de viteză, prin arândări de izlazuri, de moșii; prin vânzarea în tovărășie a produselor; ar mai lărgi aceasta lucrare prin operațiuni financiare (împrumuturi), cari să se întemeieze pe garanția reciprocă (unul pentru altul) cum sunt însoțirile de acelaș fel din străinătate. Preste tot astfel de însoțiri ar trebui să pornească din îndeplinirea în tovărășie a unor anumite trebuințe locale, în modul hotărît de împrejurările locale, iar lărgirea cercului de acțiune va trebui să se facă din înseși rezultatele câștigate. Doar începutul ne-ar pricinui oare-cari greutăți. Continuarea și îmbunătățirea lucrării ne-ar asigura-o întâiele izbânzi precum și felul și priceperea preoților noștri.

Dar pentru a ne putea bizui în acești factori, va trebui neapărat să schimbăm programul de studii al seminariilor noastre dând cea mai mare însemnătate studiilor economice. Conferențiarul agricol al „Astrei“ credem, că nu și-ar putea folosi mai cu folos cunoștințele sale, decât ținând conferențe preoților (și învățătorilor) adunați în fiecare tract protopopesc.

„Kronstädter Zeitung“* (Brașov). Chiar și atunci, când pentru favoruri externe se dă de maghiar, în inima sa rămâne totuși Român. Mama lui l-a învățat, cum să se lupte cu foamea, în gimnaziul de stat, ca Român, mulțumindu-se cu mămăliga și cu ceapa de-acasă. Învață aproape fără bani în institute străine de educație, pentru-ca mai târziu, ca Român cu sentimente naționale, să fie conducător al poporului său.

Astfel deci de fapt femeia română asigură viitorul poporului ei. Mulțimea de copii e izvorul fie-cărui progres național și

* Gazeta de zi a partidului sășesc din Brașov.

face să se întărească tot mai mult și față de Maghiari sentimentul de mândră învingere. Românul zice: „Puteți să faceți, ce vreți, femeile noastre sunt înzestrate cu un frumos bold de-a fi mame, și acest bold voi nu-l puteți stârpi. Până când va fi acesta, poporul nostru trebuie să meargă înainte. Puteți să ne luați câte-va suflete, femeile noastre grijesc să le primim înzecit înapoi“.

Asta e ținuta corectă a unui popor tinăr, care se află pe calea înaintării. Pentru un astfel de popor nu există umbre. Le vede toate în lumină roșie. Nu-i pasă mult de mortalitatea mare între copii, pentrucă în general merge totuși înainte. Chiar și morții îi strigă: *la-i! Noi facem alții în locul celor-ce ni-i răpești!*

„Gross-Österreich“ (Viena). După-cum se știe, guvernul ungar are de gând să introducă administrația de stat (adecă funcționarii dela comitat să fie numiți de guvern), pentru-că astfel puterea politică de guvernare ar ajunge cu totul în mâinile puternicilor feudali (nemeși). Pentruca stațificarea aceasta să apară morală, guvernul a poruncit să se facă în comitatul Hunedoarei, unde călcările de lege ale administrației sunt îngrozitoare, o cercetare, care a dat până acum frumoase rezultate. O parte mare a slujbașilor a fost dată afară din slujbe, iar în contra celorlalți cercetarea disciplinară decurge încă.

În zilele din urmă s'a prezentat fără de veste o deputațiune din acest comitat la ministrul-președinte rugându-l, să înceteze cu cercetarea, pentrucă prin aceasta publicul se irită foarte mult.

Curios lucru! O administrație compusă numai din slujbași mișei își găsește în sfârșit pedeapsa și totuși se mai găsesc oameni din acelaș comitat, cari au tristul curaj de-a pași pe față pentru încetarea cercetării făcute în interesul lor propriu. Aceasta ne arată, ca un fulger strălucitor, societatea demoralizată de clici (tovărășii pentru scopuri ticăloase) din comitatele ungurești, unde politica de partid a omorât ori-ce simțământ de dreptate. Și să nu creadă cineva, că astfel de stări sunt numai în comitatul acesta opozițional! Ele se găsesc aproape pretutindeni în Ungaria, numai cât guvernul nu are curajul să păsească cu aceeaș străjnicie și în comitatele, unde partizanii lui domnesc cu acelaș dispreț aziatic al legilor.

România și expoziția din Roma.

În anul acesta Italia serbează iubileul de 50 de ani, decând s'au unit toate provinciile Italiei sub coroana regelui din Roma. Cu prilejul acesta aranjează (intocmește) și o expoziție frumoasă, la care iau parte cele mai multe state din Europa, pentru-ca astfel să-și arete cinstea față de Italia. Între aceste state e și România, care are un despărțământ deosebit în expozițiune, unde se vor arăta frumoase lucruri de-ale femeilor române, lucruri de artă veche bisericască și altele. Regele Italiei a vizitat de curând expoziția, care nu e încă gata, și s'a arătat foarte mulțumit pentru strălucita participare a națiunii surori la sărbătorile iubileului.

În vederea acestei expoziții se organizează în România și o excursiune de Români la Roma, mai ales că pe căile ferate se vor face mari reduceri de prețuri.

Un așezământ umanitar.

Adunarea generală a „Reuniunii române de înmormântare din Sibiu“.

Duminecă, la 5 Martie n. 1911, s'a ținut a 11-a adunare generală a „Reuniunii române de înmormântare din Sibiu“, sub conducerea prezidentului-director *Pantaleon Lucuța*. Din darea de samă, cetită de secretarul *Victor Tordășianu*, am aflat, că direcțiunea cu scop de a face crutare și scos istoricul de 10 ani al Reuniunii, amănându-se acest lucru pe alte vremuri. Greșit a fost lovită Reuniunea prin moartea neașteptată a cassarului ei, de pie memorie *Petru Ciora*, cel care a lucrat pentru binele ei dela înființare și până la sfârșitul vieții lui, când *unica sa agonisală materială*, o acțiune a băncii „Lumina“ de 200 coroane, a dăruit-o fondului „Azilului“ al cărei președinte și venit să se administreze ca „fondul *Petru Ciora* al „Azilului“ „Reuniunii române de înmormântare din Sibiu“. Direcțiunea s'a îngrijit ca înmormântarea decedatului să fie cât să poată de deamnă. Adunarea generală aprobând tot ce s'a făcut, s'a alăturat la părerea direcțiunii, ca Reuniunea de înmormântare și cea agricolă sibiană, carea s'a mândrit având pe *Petru Ciora* vrednic membru onorar și conștiențios cassar, — să ia măsuri pentru a să ridica la mormântul lui *Ciora* o modestă cruce.

Din raport am mai aflat, că Reuniunea dela întemeiere și până la sfârșitul anului 1910 a dat ajutoare în sumă de 23,488 coroane 30 bani după 171 membri răposăți, din cari 21,159 cor. 93 bani s'au dat la mormântul moștenitorilor membrilor răposăți, iar 2328 coroane 37 bani la fondul „Azilului“. Morții Reuniunii au fost: 106 economi, mare parte zileri, 28 meseriași și 37 din clasă inteligentă. În 1910 au murit 21 membri și s'au înscris 28 membri noi, cu cari numărul membrilor înscrisi dela întemeiere e de 733. Averea întregă a Reuniunii și a fondului „Azilului“, — ceta din urmă cu chemarea de a să alcătuie în Sibiu pentru copii săraci și pentru oamenii noștri neputincioși și scăpătați, o casă, un adăpost, unde să aibă locuință și îngrijire, — e de 21,159 coroane 07 bani, cu un sporiu de 1975 coroane 18 bani, față de anul 1909. Averea proprie a Reuniunii e de 14,446 coroane 26 bani, parte în bani depuși la bancă, parte plasati în hârtii de valoare. Averea fondului „Azilului“ e de 6712 coroane 81 b., din cari a) averea proprie a fondului e de 2989 coroane 75 bani; b) averea „fondului *P. Lucuța*“ e de 758 coroane 64 bani; c) averea „fondului *Victor Tordășianu*“ e de 577 coroane 68 bani; d) averea „fondului căpitanul *I. Toma*“ e de 2186 coroane 74 bani și e) averea „fondului *Petru Ciora*“ e de 200 coroane, carea să găsește plasată în hârtii de valoare și în libel „*Albina*“ și „*Lumina*“.

Adunarea generală a luat la cunoștință raportul; a aprobat socotile pro 1910; a exprimat mulțumită dlor *Lucuța* și *Tordășianu*, pentru noavele daruri făcute fondului „Azilului“; a exprimat condolențe pentru cassarul *P. Ciora*, pentru membrul din direcție *Alexiu Onițiu* și pentru ceilalți membri răposăți; a ales cassar pe *Ion* funcționar consistorial *Romul Perion* și a îndrumat direcțiunea să caute și să cumpere un intravilan (loc de casă, cu grădină) pentru „Azilul“, ce este de a se înființa. Iată un model de așezământ de binefacere!

Literatură și știință

Piatră.

— Istorie adevărată —

De Maria Cunțan

Mergeam pe drum către casă, dar cum mergeam? Nici să-mi fi dat cineva o lovitură după cap, care să-mi buimăcească mintea și să-mi moaie picioarele, nu puteam fi mai amărit. „Locul meu din Potroace — locul meu“, bătu-le-ar Dumnezeu să le fi bătut de năcazuri și nevoi și tot — să-mi ia locul din Potroace și să-mi dea în schimb ce? — locul din deal, piatră goală, dar goală — când dai cu sapa sună de pare că ai lovit cu un sul de fer într'o stâncă.

Dar ce să faci — dacă ești slugă nu ești domn și — pace; — încalte cel care va primi locul meu poate zice — mulțumim.

Doamne prin câte am trecut, și câte voi mai avea de-a petrece. — Acum cinci ani când au ars la vecinul Stan — lui i-a ars jumătate din șură, mie casa de am rămas cu copiii pe drum; — mi-am înșchiiebat eu casa din nou, dar și azi mai am datorii de pe atunci.

Noroc am avut cu vaca din grajd și cu locul din Potroace, că mi-a dat bucățica de mălai și laptele pentru copii. Acum să-mi rămână muritori de foame.

Astfel m'am ciudit într'uma până am ajuns acasă, — am deschis porțița, — hai — un cărd mi-a eșit copiii cei mai mărunți în cale.

„Fugiți din drumul meu, căci acuși vă... s'au spăimântat bieții copii și au fugit în toate părțile, iar eu cu inima arsă am trecut pragul casei. „Vai de mine Mitre, — ce ai? ești ca păretele“.

Apoi biata nevastă s'a apropiat de leagăn și a pus pe cel mic din brață, — iar eu m'am așezat pe un scaun la masă, mi-am răzimat capul în mâni și așa am rămas.

„Ce e cu locul din deal?“

„Pe dracu — i-am răspuns — pe dracu, — piatră goală, — nici să nu se încerce cineva să-l are; vor mânca bieții copii piatră sau ce, — că mâne vine darea, apoi pe Joiana n'o mai primește între vitele satului, n'am plătit la ciurdar, îmi vine să vă leg pe toți zece de mine și să mă arunc cu voi unde va fi apa mai mare“.

Când a auzit așa, a îngălbinit nevastă-mea, dar n'o zis nici un cuvânt. Ce era să și zică? Numai când am amintit de aruncat în apă, atunci a tresărit și și-a făcut cruce — sărmana de ea. O mai umblat ea dela leagăn pân' la masă și dela masă pân' la leagăn — și-a mai șters ochii cu mâneca cămeșii, pe urmă mi-a zis: „Nu vorbi așa vorbe, nu ne lasă Dumnezeu pe noi Mitre, îngrijește el și de aști nouă, uite Lică și Lina sunt mărișori, să-i dăm la slujit — ce să facem? Și — apoi Dumnezeu și din piatră poate face pâne.“

Atunci a intrat pe ușe Lică copilul cel mai mare și mi-a spus, că mă chiamă domnul notar la casa satului. „Ce-o mai fi și asta?“ am zis — și am plecat.

Cum am intrat la primărie „Mitre“, mi-a zis domnul notar, „să te duci cu domnii pân' la locul tău din deal, domnul anginer să-ți vadă piatră de pe loc“.

Asta-i acum — mi-am gândit — dar ne-am luat și ne-am dus. Am umblat leanca în lung și 'n lat, peste locurile oamenilor,

apoi am urcat, am urcat pân' am ajuns sus pe deal: „Ea asta-i locul bată'l noroc“.

Ne-am apropiat de muchiă. Jos pe vale lucrau oamenii la drumul de fer.

„Uite, îmi zise domnul anginer, până colo unde vezi oamenii suntem gata. Aci jos vine podul cel mare de peatră, dar nu-i peatră pe aproape. Să vedem locul tău, de va fi peatră bună, și-o voi plăti bine. Iți dau pe toată peatra de pe loc două mii; e multă peatră, ești mulțumit?“

Când am auzit așa, a început să se învărte lumea cu mine. Două mii pe peatră. Numai la asta nu m'aș fi mai gândit.

„Nu te-o bate așa noroc nene Mitre“, zise alt domn.

„Nu Domnule“, am răspuns eu, „nu m'o bate, căci nu m'a bătut de când sunt“ și am pornit cu oamenii din sat să săpăm locul.

Era cătră seară când am pornit spre casă. Doamne ce lung mi-a părut drumul, ca să-l scurtez, am luat-o cruciș prestecâmpii, părea că nu mai ajung, dar tot am ajuns.

Am deschis porțița, copiii ședeau ghemuiți sub strașina casei și se uitau la mine înfricați — „dragii tatii, dragii tatii“. Atăta le-a trebuit, cât bați în palme au făcut roată în jurul meu. Am glumit cu ei, pe urmă i-am trimis să se joace și am deschis bișnor ușa casei.

Cel mic dormea, iar mamă-sa sta în genunchi lângă el cu capul culcat pe marginea leagănului și — plângea. M'a podidit plânsul și pe mine și cu grai domol i-am zis: „Taci nu mai plânge, căci a făcut Dumnezeu din peatră — pâne“.

Apoi am început și am povestit toate cum le-am petrecut, cum s'a uitat Domnul anginer la mine și-a zis: „Omule, ai pe acest loc o comoară de două mii, ce peatră, — ce mai peatră“, cum am săpat pe urmă locul în lung și în lat să uita Domnul anginer la toată peatra ca la un bulgăr de aur, și ce bine-i părea, că nu mai aduce peatra de cine știe unde, ci o prăbușeste numai din deal pe vale.

„Vezi“, mi-a zis nevasta plângând de bucurie, „vezi că Dumnezeu și din peatră face pâne“.

„Face drăguțu, face, iam răspuns, „dar și învățatura ceia mare: minune a lui Dumnezeu mai poate fi“.

Odată și acum.

*Zădarnic, voi gânduri răslețe,
'Mi-aduceți aminte de zile senine;
I-mi pare o veche poveste;
Căci azi nenorocul se ține de mine.*

*Zădarnic îmi spuneți de-un tinăr cuminte,
Cu fruntea senină și cu ochii vii;
Nu vedeți, că astăzi brăzdată-i e fruntea,
Căci și-a uitat rostul și scrie poezii?*

*I-mi spuneți de vremuri, trăite odată,
Când mă numiau multe „idealul meu“;
Frumoasă poveste, dar trist e sfârșitul
Când azi „idealul“ e corjat mereu.*

*I-mi amintiți clipe, când făuream planuri
Și zideam palate pe sama ei;
Dar praș și nimica s'a ales din toate
Și azi nu-s stăpânul nici unui bordei.*

*Destul dar acuma din tot ce a fost;
Lăsați tinereța cu ce s'a ntâmpat;
Nu vedeți, cum astăzi lumea toată zice:
„Uitați ce bătrân e și-i neînsurat“?*

Februarie 1921

Petru O. Ozășanu.

Creșterea principelui moștenitor japonez.

Când cu războiul ruso-japonez, toată lumea a rămas înmărmurită de izbânzile Japonezilor în contra Rușilor. Japonezii erau și mai puțini, nu mai purtaseră războaie cu popoară civilizate, sunt oameni mărunți, despre cari n'ai crede să se poată împotrivi puterii uriașe a Rusiei. Și cu toate acestea, oștirile japoneze mergeau din învingere în învingere. Cum se explică lucrul acesta? Prin creșterea, ce o dau părinții și statul fiilor săi. Dacă se poate vedea la un popor rezultatul unei creștere bune, apoi Japonezii ne dau o pildă strălucită despre aceasta.

În Japonia este o școală cu internat (unde copiii și mănâncă și dorm, fără să mai meargă acasă), în care se primesc numai copiii nobililor, adică cum ar fi la noi ai conților și baronilor. Directorul acestei școli era un învățat japonez, cu numele Inone. El a înființat școala anume, ca să desvețe pe copiii celor bogați de deprinderile cele rele învățate une-ori acasă. Aici a învățat și principele moștenitor al Japoniei, prințul Chitasiracava Taruhisa, precum și toți bărbații de frunte ai Japoniei de astăzi. Iată care e regulamentul (legea rânduelii) din această școală:

1. Toți elevii trebuiau să facă în fiecare dimineață o baie rece.
2. Mâncarea în fiecare zi era orez fiert cu apă și amestecat cu puțin grâu.
3. Toți trebuiau să poarte haine simple făcute din postav ordinar japonez.
4. Toți trebuiau să se ducă la școală, să se plimbe prin oraș numai pe jos, ne-fiindu-le nici odată iertat să ia o trăsură.
5. Pe căile ferate puteau să călătorească numai în vagoane de clasa a III-a.
6. Nici unuia nu-i era iertat să aibă de cheltueală mai mult de 3 ieni pe lună; fiecare trebuia să dea socoteală amănunțită de modul, cum întrebuința banii.
7. Fiecare trebuia să-și cumpere singur lucrurile, de cari avea trebuință, și să și le ducă acasă.
8. Fiecare trebuia să-și spele singur rufe.

Cine nu voia sau nu putea să îndeplinească toate cerințele acestui regulament, era dat afară din școală.

Așa se cresc în Japonia principii și viitorii generali și oameni mari.

Iosif II. și soldații români.

Cel dintâi împărat austriac, care a învățat și ceva românește, a fost bunul și în veci neuitatul Iosif al II-lea. Acesta mai tăiașe din ghiarale nemeșilor, așa că iohagii răsufiau mai ușor. Dar și unghiile Sașilor le scurtase, așa că dela el încoace nu mai puteau da foc caselor Românilor, când aceștia li-se părea, că se înmulțesc prea tare.

Intr'un an, împăratul Iosif vizitând Ardealul a inspectat un regiment, în care cei mai mulți ficiori erau Români. Comandanțul voia să arete cu tot dinadinsul, că soldații lui știu nemțește. Aceasta nu era prea greu, pentru-că împăratul punea numai trei întrebări: de câți ani ești? de câți ani slujești? toți anii i-ai trăit mulțumit?

Împăratul se opri înaintea unuia, care

avea să răspundă, nemțește, că e de 22 de ani, slujește de 2 ani, amândoi anii i-a trăit mulțumit. Impăratul însă schimbă rândul întrebărilor, așa că se porni următoarea povestire:

Impăratul: De câți ani slujești?

Soldatul: De 22 de ani, Maiestate.

Impăratul: De 22 de ani? Dar de câți ani ești băiete?

Soldatul: De 2 ani, Maiestate.

Impăratul începu să se neliniștească. Apoi zise:

— Bine măi băiete, ori tu ești nebun ori eu!

Soldatul: Amândoi, Maiestate!

Numai decât sări un ofițer și arătă împăratului pricina acestei încurcături, care bunul domnitor răsese cu poftă.

O nouă modă fără rost.

— Cetește poezia de jos și cele scrise pe pagina 7. —

S-au urât doamnele astăzi,
Se mui poarte rochii largi:
Ca să fie mai cu vază
S-au îmbrăcat în nădragi!
(Ziarele).

Una după alta s'arată în lume
Prostiile modei, cari plac la femei:
— Rochii 'mpedecate, pălării cât roata,
Lanțuri și inele, mărgele, cercei....

... Ghețe cu călcâiul cât o fîfirigă — (bancută)
Și mai știe dracul câte bazaconi,
Iar acum mai proaspăt și-au urât și portul,
Și-au luat pe ele — „rochii pantalonii“!

De-acuma bărbații, a căror neveste,
(Vai ce rău îmi pare că-s neînsurat)
Ar vrea să se poarte după moda nouă
Se-și schimbe „mondurul“ și le-au împăcat!

Petru O. Orlăzan.

Ian priviți la ele și vă faceți cruce,
Ca de necuratul când îl vezi în drum;
Chiar și o femeie, cu mintea la locu-i
Stă înspăimântată de-acest port nebun.

În Paris și Viena moda asta nouă,
A scos din răbdare pe cei mulți și buni
Și-au luat la goană pe 'aceste maimuțe,
Căroră li-e locul: casa de nebuni.

Dar, îmi retrag vorba și le las în pace,
Căci zice proverbul: „Ori în care rău,
Este-un pic de bine“. Cel-ce îl cunoaște
Să-i tragă jolozul — după placul său.

O nouă modă fără rost.

— Vezi chipul. —

„Bat-o focul de modă, dar mult se mai schimbă“, își zice cutare țărăncă română harnică, când aude, că iar s'a schimbat forma hainelor. Și-apoi la țară se schimbă și nu prea, pe când la oraș își ia părul foc de-atâta modă. Șiie sfântul, dar unele femei parcă n'au altceva de lucru, decât a se tot gândi, ce fel de prostii să le facă »la modă«.

Numai așa ne putem închipui, cum de unele femei, — cele dintâiu au fost în Paris — ce se numesc doamne (dar de fapt nu sunt, de oare numesc doamne nu fac așa ceva) s'au apuce adevăratele doamne nu fac așa ceva) s'au apuce să poarte în loc de rochițe obicinuite un fel de pantalon.

Dar cu moda aceasta și-au dat de cap. Toate acele femei nechibzuite, cari au încercat să se îmbrace în această rochie-pantolon, au fost bătute pe stradă de toată lumea.

Așa s'a întâmplat mai zilele trecute la București, unde o »doamnă«, ce se îmbrăcase în rochie pantolon, a fost silită să fugă acasă din ochii lumii cu trăsura, ca să nu o mai urmărească.

Nici la Viena și Budapesta nu le-a mers mai bine, celor ce s'au îmbrăcat în această haină. Ba în orașul Praga din Boemia o femeie, ce purta rochie-pantolon, a fost fugărită și amenințată și cu bătaie. Numai în Belgradul Sârbiei se zice, că femeile îmbrăcate în rochie-pantalon au fost primite cu »Să trăiască«. (Dar poate în răs!).

Chipul nostru ne arată, cum o doamnă, care stă în partea din stânga, e euprinsă de groază când a văzut întâia-ora pe două prietene ale ei, cari veniseră la ea acasă îmbrăcate în rochie-pantolon.

De aceea: s'o mai dăm focului de modă și să ne îmbrăcăm einstit, după cum au făcut și părinții noștri.

Ciuma în Mangiuria.

Corespondentul unei gazete mari rusești din Petersburg a trimis acesteia o scrisoare mai lungă despre grozăviile ciumei în Mangiuria, unde el trăiește ca slujbaş în orașul Charbin. Dăm și noi o parte din cele ce spune acel slujbaş rus, ca să vadă și cetitorii noștri ce grozăvenii se întâmplă, când izbucnesc boale grozave ca ciuma și holera, într'o țară, ai cărei locuitori sunt lipsiți de cultură și mai ales neascultători de sfaturile, ce le dau medicii și autoritățile. Iată, ce povestește Rusul acesta:

Duceam viața obișnuită. Făceam treburile de cancelarie, cercetam cluburile, petreceam și ne veseleam ca de obicei. Dimineața ne uitam la buletinele (inștiințările) medicilor, în cari se arată mersul boalei de ciumă. La început cifrele acestea erau mici, mai apoi au început să fie cu zeci, cu sute, iar acum chiar cu mii. Dar toate acestea erau cifre și noi nu ne puteam da seama de toată grozăvia, căci nu veneau în atingere deaproape cu simțurile noastre și gândul morții era străin de noi.

Dar curiozitatea începu să ne muncească și par'că o datorie ne mână să ne ducem să controlăm noi înși-ne cele ce se povesteau, să vedem primejdia în care se găsesse conaționalii noștri în locurile molipsite.

Și ne-am dus în Fudchandan, oraș apropiat de Charbin. Ceea-ce am văzut e îngrozitor. Fudchandan e cu adevărat valea morții, oraș dispărut.

Depărtându-ne nu mai mult ca 3—400 metri de Charbin, am și început să simțim mirosul de cadavre (trupuri moarte), care ne inecă, făcându-ne să înaintăm cu multă greutate.

Am ajuns în principala stradă a Fudchandanului... Unde mai înainte era atâta viață, unde lumea roia ca într'un furnicar, acum nu se mai află nici un om.

Casele închise, de jur împrejur numai

moarte și pustiu. Prin curți și pe stradă sicriile cu morții așezate unele preste altele ca lemnele în stânen.

O grupă de Chinezi, îmbrăcați în haine anume făcute din piele și cu măști pe obraz asemănători cu niște clovni (comedianți), se grăbeau să ajungă la locul ce li-se arăta, ca să strângă cadavrele de mult putrede.

Mai la o parte, un car mare, tras de două mărtoage, este destinat să ducă la groapă hoiturile culese.

De jur împrejurul spitalului numai cadavre și rămășițe omenești.

Ceva mai departe să zărește o pată mare neagră pe albul întins al zăpezii. Ne apropiem. Cadavre pe jumătate arse, crani (scăfârli), oase de membre omenești. Aici în ajun se dăduse foc la 700—800 cadavre, dar focul nu le arsesse cu totul, și unele erau numai rumenite.

Trei câni târăseră părți din trupurile omenești și cu poftă își ling buzele murdărite de grăsimea încă caldă.

Mergem mai departe.

Aceleași grozăvii. Ori unde te întorci, dai de sicrie, cadavre, osăminte, sânge, părți de corp omenească. Câteva căruțe cară morții la groapa comună, — puși la întâmplare câte 5—6 în fiecare car.

La stânga un cimitir cu cruci. E locul unde au fost îngropați misionarii (preoți europeni) creștini, propovăduitori ai religiei lui Hristos printre Chinezii din Fudchandan, cari au rămas numai doi din trei sute, câți se aflau aici. Toți ceilalți misionari au căzut jertfă ciumei.

În altă parte dăm peste un alt cimitir comun. O grupă de vreo 50 chinezi, înarmați cu cârlige, prăjini, frânghii.... aruncau în groapă cadavrele de lângă picioarele lor.

Unul din acești lucrători, înfige cârligul în ceafa unui cadavru și-l aruncă în groapă. Altul leagă frânghia de piciorul unui băiețan mort și-l târăște până în locul unde trebuie să fie prefăcut în cenușă. Alături doi Chinezi mișcă cu prăjinile lor, ca și cum ar fi avut de transportat un bolovan de piatră, trupul neînsuflețit al unui fost slujbaş chinez.

După scurtă vreme groapa se umple cu cadavre, printre cari se aruncaseră lemne. O pompă anume întocmită varsă câte-va butoaie de gaz în groapă, iar o făclie aprinsă provoacă un foc uriaș. În câte-va minute o coloană groasă de fum se ridică spre cer, imprăștiind miros greu de carne omenească friptă.

Sătui și îngroziți de cele văzute, părăsim localitatea și ne îndreptăm iarăși spre Charbin. Dăm de cordonul militar, prezentăm permisiunile ce le avuseserăm ca să părăsim orașul și ne supunem unei cercetări medicale de curățire.

Acolo tot se mai găsesc câți-va medici și e organizat un serviciu, pentru ridicarea cadavrelor. Sunt însă alte orașe și sate, unde nu s'a dat nici un ajutor, unde n'a avut nimeni grijă să strângă morții, unde cadavrele putrezesc prin case și pe străzi.

Ținuturi întregi sunt cu totul pustii. Prin sate nu umblă decât câni sătui, animalele de casă flămânde și copiii, cari plâng după părinții lor. Copiii sunt supraviețuitori omenești, cruțați de acest biciu al lui Dumnezeu, din cauză că până la vârsta de 14 ani sunt feriți de molipsirea ciumei pulmonare (adecă această boală nu se prinde de ei).

Știrile Săptămîinii.

Sibiu, 16 Martie n.

Inmormântarea profesorului Șpan.

Inmormântarea vrednicului nostru fruntaș și de toți iubitul profesor seminarial Dr. Petru Șpan, s'a făcut azi, Joi după amiază. Cât de mult a fost prețuit acest bărbat, de toți cari l'au cunoscut, s'a putut vedea și din acest trist prilej. Nu numai toți Românii de seamă din Sibiu, dar chiar și o mulțime de fruntași români din jur și ținuturi îndepărtate — mai cu seamă preoți și învățători — au grăbit, ca să-i deie adormitului în Domnul ultimul salut de adio.

Rămășițele pământești ale răposatului au fost ridicate din casa mortuoră din strada Bisericii, la 2 ore d. a. De aici sicriul a fost dus în biserică din apropiere, a Suburbului Iosefin, unde s'au săvârșit rugăciunile obicinuite. Au servit: Prea Cuvioșia Sa protosincelul Roșca, însoțit de Dr. Crăciunescu, Dr. Stan și părintele Boiu. O frumoasă vorbire a ținut protosincelul Roșca, directorul seminarului „Andreian“. După aceea s'au ținut vorbiri în numele elevilor Seminarului și a poporului din Lupșa, locul de naștere al răposatului. În urmă sicriul a fost din nou ridicat și pornit spre cimiterul central, unde încă s'au mai ținut vorbiri de adio pentru binemeritul bărbat, apoi s'a dat pământului ce este din pământ....

Dumnezeu îl odihnească în pace!

Dr. Petru Șpan s'a născut în 4 Iunie 1860 în comuna Lupșa din Munții Apuseni. El se trage deci din Țara Moșilor, pe cari atât de mult i-a iubit până la moarte. Părinții răposatului au fost țărani fruntași. Tinărul Petru a cercetat mai întâiu școala populară română din Lupșa, apoi cea maghiară din Trăscău și Sângeorgiu. Deși aici a învățat ungurește, înima lui bătea după cultură și știință românească. De aceea îndată după absolvirea școlii populare maghiare din Sângeorgiu, văzând părinții lui străduința ce și-o da în școală l-a dus la liceul (gimnaziul) din Blaj. Aici a studiat până pe clasa a 7-a. Ajuns în clasele din urmă ale liceului, părinții lui stăruiau de el ca să se facă preot și astfel să intre la teologie. Aceasta s'a și întâmplat la anul 1881. În anul 1884 a absolvit teologia, dar în acest timp făcuse privat și clasa a 8-a gimnazială, depunând matura la gimnaziul din Brașov în anul 1883.

E de observat, că tânărul Șpan învăța cu o dragoste și stăruință uimitoare. El era totdeauna între cei dintâiu. Lucrul acesta a îndemnat pe conducătorii bisericii noastre, ca după absolvirea teologiei să-i dea un stipendiu de 500 fl. anual, spre a putea studia mai departe. Astfel teologul Șpan s'a dus și s'a înscris la universitatea din Viena, iar după aceea la cea din Iena, în țara nemțească, unde a luat și titlul de doctor în științele pedagogice și filosofie.

Intors acasă, după moartea lui Ioan Popescu a fost numit profesor de pedagogie la seminarul „Andreian“, unde a ocupat acest post până la moarte, care sa întâmplat Marți în 1/14 Martie c. la 2 ore dimineața.

Răposatul a fost numai 12 zile bolnav. Se răcise, iar din răceală a căpătat aprindere de plămâni, care i-a cauzat moartea. Îl deplâng numeroase radenii, între cari frații Ioan și Vasile, unul preot în Lupșa, iar celalalt țăran fruntaș tot acolo.

Anunțuri de moarte s'au dat cu acest prilej din partea familiei, apoi din partea corpului profesoral dela Seminar, cum și din partea «Reuniunii agricole Sibiene» (unde a fost membru în comitetul central) și a Reuniunii de inmormântare din Sibiu, la care încă era membru. Pe casele Seminarului și ale Reuniunii meseriașilor (unde se află și birourile celor două reuniuni susnumite) s'au pus steaguri negre în semn de jale pentru pierderea acestui valoros fruntaș al Românilor.

DI Sever Bocu, directorul Tribunei din Arad, a eșit din închisoare, unde făcuse două luni și jumătate pentru frumosul său articol „Calvarul“, în care a arătat pe toți cei-ce au suferit temniță pentru lumina neamului românesc.

Șezători la protopopiatul unit al Reghinului. După cum cetim în »Unirea«, preoții și învățătorii din acest protopopiat sunt adevărați apostoli ai neamului nostru. Din vara anului 1910 până acum au ținut șezători culturale în următoarele comune: Cașva, Petelea, Solovăstru, Urișul-de-jos, Telecul român, Sidrieșul mare, Gurghiu și Fălfălu. Pretutindenii s'au ținut câte o conferință pentru luminarea poporului, s'au declamat poezii de-ale poezilor noștri și s'au cântat cântece frumoase. Poporul, bravii noștri țărani, dornici de cultură românească, aleargă la aceste șezători cu mic, cu mare, bărbați, femei și copii mai marișori.

Preoții și învățătorii au fost întovărășiți pretutindenii de părintele protopop al tractului, ridicând astfel și mai mult înălțimea acestor conferințe.

Di Ioan Banciu, cassar al »Asociațiunii« cu scop de a sprijini harnica Reuniune română de agricultură din comitatul Sibiiului, s'a înscris membru pe viață al ei cu taxa de 80 cor., plătită în 4 rate semestrale.

Carte oprită. Ministrul instrucțiunii publice a oprit folosirea în școlile românești a cărții de citire de Ioan Popescu.

Cum se ajută gazetele? Cultura unui popor se judecă și după numărul de gazete bune, pe care le are. Noi Românii avem încă puține gazete și nici aceste nu sunt destul de sprijinite prin abonamente, ceca-ce încă contribuie, de suntem socotiți cam în coada popoarelor din patrie. Un bine este la noi: toate gazetele sunt naționale și credincioase bisericilor românești, afară de 2—3, pe cari le scotia guvernul unguresc în limba românească, ca să ne înșele. La Unguri e ceva mai rău în privința aceasta, pentru-că la ei cele mai multe gazete sunt scrise de Jidani, cari lucrează în contra bisericilor creștine. De aceea catolicii credincioși din țară și lucrează din toate puterile, ca să-și întemeieze o presă bună, cinstită și-și ajută presa nu numai prin abonamente, ci și prin colecte. În anul acesta s'au adunat în parohiile catolice pentru gazetele catolice 63 de mii 443 de coroane.

Di Nicolae Bembea, învățător în Sibiel (lângă Săliște), luându-și de problemă, între altele, de a îndemna copiii de școală la îmbrățișarea meseriilor, cu concursul »Reuniunii sodalilor români din Sibiiu« a și plasat un număr frumosel din foștii săi elevi la diferite meserii în Sibiiu. În semn de recunoștință către acest așezământ, dl Bembea s'a înscris membru pe viață al Reuniunii cu taxa de 50 coroane plătită în rate.

Iară se milojesc Săcuii. Foile jidano-maghiare din Budapesta și din Cluj tipă din nou, că se prăpădesc Săcuii. Nu e destul, că li s'au făcut toate ușurările cu putință, li-s'au dat școale, pentru cari nu plătesc nimic, li-s'au împărțit moșii, li-s'au dat vite, li-s'au dat bani, i-au vârat în toate s'ujbele pe la căile ferate și pretutindenii, ei tot nu sunt mulțumiți. După cum spun foile numite, Săcuii din Dalmaujváros sunt pe cale de a muri de foame. Bărbații cei mai mulți au plecat în România, unde se »valachizează« mâncând pâine albă românească și umplându-și punga cu bani albi românești. Mulți s'au dus și la America, unde a vrut Apponyi să-i fericească cu vorbirile lui mincinoase. În sat au mai rămas puțini bărbați și femeile, cari sunt pe cale de a muri de foame. Și s'au adunat cu toții la sfat și au hotărât să trimită o deputațiune la guvernul din Budapesta, ca acesta să le dea de... mâncare. Și le va da, din banii țării, adecă și din ai noștri, căci pentru săcui e lumea lui Papp János acum. Numai cât va veni și vremea noastră și atunci vom lua totul cu dobândă înapoi.

La fondul »Episcopul Nicolae Popea« pentru masa învățăcelilor meseriași al Reuniunii sodalilor români din Sibiiu, au mai dăruit: Ioan Popa paroh (Slămnice), soția sa Elisaveta n. Iosof 1 cor.; Demetriu Iridon, econ. (Apoldul-superior) 20 bani; Ioan N. Floca, paroh (Răhău), aplicând pe băiatul Achim Oancea la meseria de faur, 28 bani; Mateiu Radu, econom (Porumbacul-inferior) și soția sa Eva, 1 cor.; George Nicoară, paroh (Calbor), 50 bani și Miorica Tordășianu 10 bani.

Societatea comercială »Consum« din Blaj și-a ținut adunarea generală a 19-a. Societatea aceasta a trecut prin multe neajunsuri, mai ales din vina foștilor conducători, cari o aduseră aproape de desființare. Mulțumită conducătorilor de acum, societatea s'a ridicat din nou și prăvălia merge acum bine. În decursul anului trecut s'a vândut marfă de 53 mii coroane. Venitul curat a fost de 3119 cor., care s'a scăzut din deficitul (perdere) de 58 mii de cor., la care ajunsese în anul de mai înainte.

Faptă urâtă. În Marpod băntuie de prin luna lui Maiu 1910 anghina difteritică. Boala aceasta e cunoscută ca una dintre cele mai nevăgătoare de copii și e foarte molipsitoare. Bacilul (sămânța) ei se ia foarte ușor: un om, care a fost într-o casă cu un bolnav de difterie, poate molipsi, într-o casă cu copii, pe aceștia toți, fără ca el să fie bolnav, căci oamenii mari capătă rar boala aceasta. Școala a fost închisă până la Anul-nou. După Anul-nou, nefiind primejdia trecută, primăria a oprit toate petrecerile din dulce, obișnuite mai ales la Sașii de acolo. Fiecirii s'au supărat din cauza aceasta și într-o noapte au aruncat cu cărămizi în casa notarului, căruia era să-i omoare copilașul de un an. Fapta aceasta e cât se poate de urâtă și dovedește multă prostie, pentru-că măsurile luate în vremuri de boale molipsitoare sunt spre binele oamenilor luate.

Al 174 lea! Cassariatul »Reuniunii române de înmormântare din Sibiiu« a plătit ajutorul statutar după membrul răposat Anica Pivoda n. Neicu soție de ziler.

Acesta este al 174-lea caz de moarte în sinul »Reuniunii române de înmormântare sibiene«.

Reuniunea femeilor române din Blaj, care sprijinește internatul școlii de fete din Blaj, dând ajutoare elevelor și sume de bani pentru mobile și alte mijloace de învățământ, și-a ținut adunarea generală. Din raportul casierei se constată, că Reuniunea a încasat 2698 cor. 89 bani și a cheltuit 921 cor. 70 bani. Averea întreagă a Reuniunii a fost de 13,725 cor. 46 bani, din cari 1121 cor. 60 bani pentru trebuințele curente. Suma această din urmă se va folosi pentru cheltuielile, ce la va avea Reuniunea la vară, când se va ține adunarea jubilară a Asociațiunii la Blaj.

Societate de asigurare română în America. Șuizcei de țărani români din Porcești (comitatul Sibiiu), cari au emigrat, ca mulți alții, la America și s'au stabilit în orașelul Gazet, au înființat acolo o societate română pentru asigurarea vitelor, cu un capital de 6000 coroane.

Măsuri contra holerei. Se apropie primăvara și cu ea primejdia holerei. Ministrul de interne a dat o ordinațiune, în care spune, că deși holera la noi s'a stins în Decembrie (în ghița de pe Dunăre s'an găsit și acum de curând bacilii holerei), primejdia nu e înlăturată, de aceea autoritățile să vadă să ia toate măsurile de lipsă pentru împedecarea ei. Îndecosebi trebuie adus la cunoștința autorităților ori-ce caz de îmbolnăvire, care ar da de bănuț.

Indreptare. Părintele Ioan Bunea din Vad vestește, că n'a luat parte la adunarea comitatului din Făgăraș. (»Românul«).

Un ucigaș prins după doi ani. Cu doi ani în urmă, Costea Neculcea (comit. Hunedoara) omorise pe un vânzător ambulant (care umbla cu mărunchiuri din sat în sat). Atunci n'a putut fi prins, dar tribunalul l'a condamnat în absență la temniță pe viață. Acum a fost prins, dându-se totodată, că a avut complice (tovarăș la o faptă rea) pe un alt lucrător, care e acum soldat într'un regiment din Bosnia.

Inchiderea crâjmelor în Bihor. Patru comune românești din cercul Vașcăului au hotărât să închidă crâjmele din ajutorul Duminecilor și al sărbătorilor începând dela 5 oare seara până la ziua după sărbătoare la 6 oare dimineața. Hotărârea aceasta o motivează consiliile comunale cu faptul trist, că oamenii își prăpădesc tot câștigul de preste săptămână cu beutura rachiiului otrăvitor și cu jocul de cărți.

Când toate comunele românești vor urma pilda astorfel de consilii comunale, chiar și nu mai după un an s'ar vedea urmările bune, atât în ce privește cinstea cât și bunăstarea materială a oamenilor noștri.

Falsificatori de bani. La gara din Deva au fost arestați doi lucrători, cari au vrut să plătească biletele cu bani falși. S'au mai arestat și alți cinci tovarăși ai lor.

Deputați gheșeftari. Deputatul polon Podus a fost dovedit, că pentru bani, a mijlocit licență de crâjmă la alegători de ai lui. La căruia ce nu i-au plătit cât a cerut sau a întârziat cu plata, le-a scris epistole, în cari îi amenința cu toate relele. Lucrurile acestea s'au dovedit, și clubul polonez de rușine l'au dat afară dintre deputații polonezi. Podus le-a răspuns, că e adevărat, că a luat bani, dar a urmat pilda și statuturile vicepreședintelui clubului Sabinski, pe care l'a numit criminal.

Se vede că între deputații poloni, cari au mult de-a face cu Jidanii cei mulți din Galizia, ca și deputații maghiari de altminteri, sunt mulți cu musca pe căciulă, căci se vorbește chiar, că toți să-și depună mandatele.

Hârtie din trestie de bambus. În ziua de astăzi, aproape toată hârtia de scris și pentru cărți se face din lemn de brad. Trebuința de hârtie fiind tot mai mare, pădurile de brad găsite odată crescând anevoie, Japonézii au venit la ideea să facă hârtie din bambus, care e un fel de trestie, ce crește foarte înaltă și are coajă lemnoasă. Ei îi trebuie puțini ani ca să crească mare. Pagubă însă că bambusul crește numai în țările calde.

O bancnotă (hârtie) de o mie coroane în cafea. Un țaran german din Moravia (o țară a Austriei, lângă Ungaria) vânduse de curând mai mulți cai, pe cari luă tocmă o mie de coroane. Ajuns acasă, ascunse bancnota, frumos împăturată, în cutiuța dela mașina (morrișca) de cafea. După câteva zile nevastă sa avea câteva prietene la ea și după obiceiul nemțesc voia să le cinstească cu cafea, căci la nemți și țararii mănăcă multă cafea cu lapte. Ea luă morrișca și măcină boabele de cafea, apoi le turnă cu cutiuța în apa cea ferbinte, ca să facă întâia cafeaua cea neagră. Cafeaua aceasta o turnă într-o oală cu lapte, unde mai puse și zăharul trebuincios. Apoi luă o lingură mai mare, ca să umple ulcelele pretinelor. Când colo ce să vadă? În lingură hârtia de o mie de coroane, răsfeartă și aproape neagră! Bărbatul ei era desădădădit când a văzut hârtia în starea aceasta. După sfatul învățătorului, trimise hârtia la banca austro-ungară din Viena, unde se tipăresc bancnotele. Acolo hârtia fu cercetată cu deamărunț și se află, că din ea s'a stricat numai preț de trei coroane, așa că țaranul primi 997 de coroane în aur și argint.

Mulțămîță. Ilustrul Domn Vasile Stroeșcu a binevoit a dărui pentru zidirea bisericăi gr. cat. din Porumbacu superior suma de 200 cor., pentru care faptă nobilă și pe aceasta cale aducem Ilustrului Domn cele mai profunde mulțămîte. Porumbacu superior la 4 Martie 1911. *Nicolau Comșa* preot. *Petru Comșa* curator.

Căsătorie rară. Ni-se scrie: Feciorul de 65 de ani Maftelu Chioran s'a căsătorit cu o fată de 16 ani. Cununția s'a făcut în Dumineca la satului de post în comuna Cubleșul-mare (comitatul Cojocnei).

O casă întreagă furată. În Timișoara se află într'o stradă mai ferită de umbletul oamenilor o casă mare. Într'o zi veni un bărbat înalt în comuna Vadászerdő, unde tocmai 30 de lucrători. El spuse, că e întreprinzător și a cumpărat o casă, ca să o dărîne și să vîndă cărămida. Cu cei trezeci de oameni veni în oraș și dărîmă casa până aproape de pământ. Până dărîmau lucrătorii, el și vîndu-se 43 de mii de cărămizi, pe cari le și căraseră cumpărătorii de-acolo. Atunci trecu pe-acolo conducătorul unei fabrici de spirit, de care se ținea casa. El voi să cerceteze, pentru-ce se dărîmă casa, dar când să vorbească cu întreprinzătorul, acesta fugise și fugit e până în ziua de astăzi.

Pe un hoț îl spânzură porcul furat În comuna Ceuca un Țigan dornic de carne proaspătă de purcel, a intrat într'o cocină și fără multă vorbă a junghiat un porc. Apoi l'a legat cu niște brăcii, pe cari le-a dat și peste pieptul lui, ca să ducă porcul în spate. Cum mergea gîfînd, i-se pare că aude pași în urma lui. O ia la fugă și dă să treacă peste un pîlan. El a sărit pîlanul, dar porcul a rămas de partea cealaltă. Cum era greu, iar Țiganul se smîncea să se desfacă, brăcii i-au apucat gâtul și l-au sugrumat. Dimineața, stăpînul și-a găsit porcul furat și junghiat gata, dar de partea cealaltă a pîlanului și un Țigan mort.

Hoțiile din Rusia. De-o bucată de timp n'am mai dat știri despre hoțiile din Rusia. Nu că doară nu s'au mai descoperit hoți de cei mari, domnești, ci pentru-că sunt prea mulți. Dacă dăm acuma una, o facem, pentru-că e chiar prea cu coarne: însuși secretarul împărătesei Rusiei a fost arestat, pentru-că a furat 200 de mii de ruble (peste cinci sute de mii de coroane)!

O explozie îngrozitoare. În Pleasant-Prairie (Statele-Unite din America) au sărit în aer cinci magazine de pravuri de pușcă, dinamită și alte materii explozibile (cari se aprind). Pe lângă aceste magazine au fost dărîmate și o mulțime de alte case. Numărul morților e peste 40, răniți sunt 350. Pagubele sunt de 12 milioane coroane. Explozia s'a simțit până la o depărtare de zeci de kilometri. Când s'a întâmplat explozia, o groază mare a cuprins pe oamenii, cari se aflau adunați la teatru și cinematograful, căci toți credeau, că e un cutremur de pământ ca cel din San-Francisco. Lumea a dat năvală la eșiri, dar în imbulzeală un mare număr de persoane au fost strivite.

Ninsori mari în Alpi. Cei mai înalți munți din Europa sunt Alpii, de încă odată așa de înalți ca munții Făgărașului. Acolo a căzut zilele trecute în apropiere de tunelul (drum de cale ferată săpată prin mijlocul muntelui) Simplon atîta zăpadă, încât a ajuns la o înălțime de aproape trei metri. Nu departe de gura tunelului e un sat de vre-o patru mii de lucrători. Satul acesta e întreg acoperit cu zăpadă, așa că de câteva zile nu s'a mai știe nimic de soarta acestor oameni. Un lucrător dintre ei au cercat să iasă și s'a meargă mai în jos, ca să ceară ajutor. A fost găsit însă mort.

Cutremur de pământ în Turcia. În satul Starova de lângă lacul Ohrida s'a simțit un nou cutremur de pământ. S'au prăbușit mai multe case, îngropînd doi oameni sub dărîmături.

Preotul Iliodor din Rusia, despre care am mai scris, cum s'a închis într'o biserică cu mulți credincioși ai lui, a fost arestat. El va fi trimis într'o mănăstire dela marginea Rusiei.

Bulgaria are, după recensămîntul din 1910, aproape 4 milioane 330 mii de locuitori, cu peste 2½ milioane mai puțin decît în România.

Insurătoare cu certificat medical. Dieta statului Indiana (America-de-Nord) a primit cu mare majoritate o lege, prin care oficerii stării civile (matriculanții) și preoții sunt opriți de-a săvârși o căsătorie, dacă bărbatul nu va avea un certificat (atestat) medical, care să dovedească, că mirele nu suferă de nici o boală molipsitoare. Dar mireasa?

Prorociile lui Edison. Puțini oameni vor fi, cari să nu fi auzit de Americanul Edison, cel mai mare inventator (descoperitor) de pe pământ. El a inventat telefonul, prin care cineva din București de pildă poate vorbi cu un alt om, care stă în Budapesta. Tot el a inventat fonograful, o mașină, în care cineva cântă un cântec, apoi o duce în altă țară și acolo dîndu-i drumul, cântă tocmai același cântec, ca și când omul cîntăreț ar fi ascuns în ea. Și câte alte minunății de acestea. Într'o gazetă americană, Edison a scris un articol, în care face și următoarele prorocii: Se va băga într'o mașină postav, pînză, bumbi și apă învîlitate într'o roată de hîrtie și pe de cealaltă parte va eși un rînd de haine gata. Mobilele de lemn vor fi înlocuite cu mobile de oțel, cari vor fi mai ușoare și mai ieftine ca cele de lemn. Muncitorii și unelte vor fi înlocuite în toate atelierile cu mașini mînate cu electricitate. Oamenii vor ajunge să facă aur pe cale măiestrită, așa că aurul nu va mai avea valoarea de astăzi. Plugarii nu vor mai asuda muncind, căci mașini mînate cu electricitate vor ara, sămîna, plivi, secera, trecea, măcina și face pâinea. Noi cu greu credem să ajungem vremurile acelea!

Din grozăviile călătoriei pe mare. Sunt două luni, de când despre vaporul »Pariziana« nu se mai știa nimic. Acum a sosit în Anglia, cu un alt vapor, câțiva din oamenii, cari au călătorit cu »Pariziana«. Ei povestesc lucruri îngrozitoare despre suferințele lor. Se aflau în Oceanul-Indic (între Africa, Azia și America), când din cauze necunoscute izbucni foc pe vapor. Focul cuprinse magazinele cu cărbuni, așa că nu mai era nici o nădejde de stîns. Două zile au stat pe vaporul cuprins de flăcări. Apoi se urcară în două bărci. Cu totul erau 34 de persoane. După o călătorie de câteva zile au ajuns la o insulă pustie numită Sîn-Paul. Aici au început adevăratul chin. Pe toată insula nu se găsea nimic de mîncare, decît ouă de un fel de rață sălbatică. În ziua dintîiu muri foelistul. În ajunul Crăciunului muriră alți doi. În ziua de Anul-nou găsiră câțiva mîrinari un pește mare, mort, aruncat de valuri la țîrm. Era pe jumătate putrîd, dar îl mîncară cu lăcomie. Apa de pe insulă era puturoasă, căci conținea pucoasă. După o lună de așteptare trecu din întâmplare un vapor englez pe-acolo. El luă pe cei naufragiați (cărora li s'a stricat corabia), dar din 34 mai rămăseră numai trei.

Ce păște omul, care se suie în tren, când acesta a plecat. Vasile Bălaș din Viștea-de-sus voia să plece din Sibiu acasă. Când a ajuns în gară, trenul tocmai pornise. Trebuie știut, că e aspru oprit, ca să se urce cineva în tren, când acesta a pornit deja, pentru-că s'au întîm-

plat multe nenorociri. Omul nostru n'a voit să știe de așa ceva, iar când un funcționar a vrut să-l oprească, a început să-l injure cu vorbe urâte. A venit și un polițist, dar și pe acesta l'a injurat. Polițistul l'a arestat și l'a dus la poliție. Acolo nu și-a spus numele adevărat, ci în gară spuse un nume, la poliție altul. Cuză avea însă un cufăraș, poliția a cotărlit în el și a găsit câteva scrisori cu numele adevărat. Apoi l'au judecat: Pentru injurarea funcționarului de gară și a polițistului 100 coroane pedeapsă sau cinci zile arest, pentru-că a dat un nume falș 50 coroane sau 2 zile arest.

De groaza pedepsei. O lăptăreasă din Nürnberg (Germania) a fost pedepsită cu o sută de mărci (120 cor.) pentru-că a falsificat laptele, pe care-l vindea. De supărare și-a luat cei doi copii mici și s'a aruncat cu ei în valurile râului. Au sărit oamenii să-i scape, dar când au putut pune mîna pe ei, erau deja morți.

O nenorocire îngrozitoare la un cinematograful. Sunt acum un fel de teatre, în cari cu ajutorul electricității fac să joace pe o pînză tot felul de figuri: își arată lupte pe uscat sau pe apă, unde vezi soldații împușcînd, căzînd jor rîniți; vezi valurile mării bătînd cu furie în pîreții corăbiilor, vezi frunzele mișcate de vînt, scurt tot ce dorești. Sunt un șir întreg de fotografii pe cari cu ajutorul electricității le resfrîng pe pînză cea albă. Acesta e teatru-cinematograf. Teatre de acestea sunt acum prin toate orașele, pe alocurea vin și la sate. În orașul Blagoie (Rusia) s'a dat o reprezentație în teatrul cinematograful. Sala cea mare era ticsită de public; bărbați, dar mai ales femei și copii. Din cauze necunoscute până acum explodă un butoiu cu benzină și până bați în palmi, sala era fum și flăcări. Era o singură ușă, ferestrele închise. Toată lumea se îngheșu nebună de groază în spre ușă. Cei slabi fură călcați în picioare. Oamenii își perdură capul, așa să răsturnară băncile tocmai în fața ușei. Numai vre-o 40 seapară, pecînd peste 180 de oameni, cei mai mulți femei și copii, periră în fum și flăcări. Intre cei morți e și inginerul, care a construit teatru, dimpreună cu doi copilași ai lui, apoi proprietarul teatrului cu alți trei slujbași ai lui. Multe femei, cari și-au pierdut bărbatul sau copiii, aleargă nebune pe stradă între acestea una, care și-a pierdut bărbatul și nouii copii.

Beția! Măsarul văduv Behaș dintr'un sat lângă Laibach (Austria) era un bețiv de cei mai răi. Mulți oameni ziceau, că omul acesta o să facă o crimă, căci începuse să i-se turbure mințea de-atîta beutură. Prorocia s'a împlinit. Într'o seară se duse, beat ca totdeauna, la un vecin și-i zise: »Ea uită-te puțin pe la mine. Mi se pare că Victor (băiatul lui) o să moară«. Vecinii alergară înspăimîntați la casa lui și acolo găsiră pe amîndoi copii bețivului, cel mai mare de 11 ani, cel mai mic de 5 ani, într'o baltă de sînge. Victor cel mai mic era mort, cu gâtul tăiat, cel mai mare rîsufla încă. Ucigașul zise că a venit un cerșitor să ceară bani și fiindcă n'a vrut să-i dea, i-a omorât copiii. Atunci strigă băiatul, care nu era încă mort: »Nu e adevărat, tata ne-a tăiat găturile!« Și într'adevăr ucigașul era plin de sînge pe o mîna. Oamenii l-au prins și l-au dat pe mîna jandarmilor. Ucigașul se află acum într'o casă de nebuni, așa că va scăpa poate de pedeapsa meritată.

25 milioane de coroane pentru o invenție Un Englez din Salford, cu numele Iacob Hodkinson a inventat (iscodit) o mașină, cu care se poate scoate din pământ în același timp de cinci ori atîta sare ca până acum. Invenția aceasta a cumpărat-o Statele-Unite din America cu 25 milioane de coroane.

Alegerile comunale din Vârșeț. Până acum consiliul (reprezentanța) comunal din Vârșeț, oraș sârbesc-nemțesc mai mult, se compunea în majoritate din mameluci, membri ai partidului guvernamental. La alegerile din urmă atât Sârbii, cât și Germanii și-au dat șilinta să trântescă pe trântorii de până acum. Și-au și reușit. Din membrii aleși numai șapte mai sunt guvernamentali, ceilalți sunt nouă Sârbi radicali, șase Germani naționaliști și trei social-democrați.

Boală molipsitoare pare a fi pilda nenorocită dela Brad. In Lugoj eră vorba să se înființeze o bancă a plugarilor și meseriașilor români. Acum aflăm, că acolo s'a înregistrat de curând o bancă nouă „Banatul“, cu 7 membri în direcțiune, 4 străini și 3, nu zicem Români, dar cu nume românești. Ce-i asta?

Corb alb. Lucrul s'a întâmplat în Bihor. Un biet țaran român voia să-și scoată bilet de tren. El n'avea însă bani potriviți, cum e obiceiul de-a plăti la ghișeu la gării, și voia să plătească cu coroane întregi. Cassierul începu să-l injure coala unguște. Un pretor, maghiar, era și el acolo. Când văzu dovada asta de cultură, sări în ajutorul Românilor. Atâta i-a trebuit acestuia, ca să-l injure și pe el zicându-i: „Rușine, că avem un astfel de pretor“. Pretorul însă nu s'a lăsat, ci a făcut arătare, la direcțiune, contra acestui funcționar necioplit. Urmarea a fost, că cassierul a fost pedepsit și totodată transferat din stațiunea aceea. Dar, Doamne, câți funcționari de-aceștia, vrednici să păzească porcii, n'avem noi pe la gările dintre Români!

Patru oameni arși de vii. In comuna Babești, în apropiere de Iași (România), s'a întâmplat o mare nenorocire. Patru fete în etate dela 14 până la 21 ani, dormiau într'un pat în casa femeii Profira Nistor. Deasupra patului era o lampă aprinsă, care căzând în patul fetelor, așternutul a luat foc și cele 4 fete au fost cuprinse de flăcări. Două din cele mai în etate au ars așa de grav, că pe când erau duse la spital, au murit. Celelalte două se află greu rănite la spital și nu se știe, de vor scăpa cu viața. Una din fete urmă să se mărite preste două zile. Mirele, de desperare, a încercat să se sinucidă prin spânzurare, însă a fost surprins și scăpat la timp.

„FOAIA POPORULUI“

este

cea mai veche, mai bună și mai ieftină foaie pentru poporul nostru.

Cuprinsul ei, foarte bogat și variat, este anume întocmit pentru trebuințele țaranului român.

Numeri de probă se trimit la cerere ori-cui gratis.

Abonarea se poate face cu începutul fie-cărei luni și costă:

Pe un an întreg 4 cor. 40 bani
Pe o jumătate de an 2 „ 20 „
Pentru țările străine 11 „ anual

(după cum stă scris și în fruntea foii).

De acum până la Anul-nou costă 3 coroane 60 bani.

Lățiți deci „Foaia Poporului“ preste tot locul, ca astfel să o putem face și mai bună!

ECONOMIE

Stiri economice.

Insoțiri de credit Raiffeisen s'au înființat din îndemnul vrednicilor preoți locali în comunele Luța și Dridif (comitatul Făgăraș), apoi în Saschiz și Galomfalău-mare (comitatul Târnava mare). Insoțirile acestea s'au înființat după rânduiala stabilită de Reuniunea română de agricultură din Sibiu. Ele au declarat, că se vor înscrie la *Centrala Insoțirilor*, pe care vrea să o întemeieze aceasta reuniune.

Recomandăm cu tot dinadinsul înființarea acestor însoțiri, cari sunt o binefacere pentru fie-care comună. Cele-ce se înființează să nu uite a-se alătura la *Centrala*, de unde vor primi totdeauna îndrumări, cari să le ferească de-a face greșeli.

Pentru a se află modul cel mai bun, ca să ajute pe meseriași, ministrul de comerț a chemat pe toți președinții și secretarii camerelor de comerț din țară la o consfătuire în Budapesta. Până acum se dau ajutoare din partea statului meseriașilor, cari cereau. E ușor de înțeles, cine primiau ajutoare în bani pentru mașini și pentru mărirea atelierelor: meseriașii maghiari și cei renegați, rar și câte un altul. Acum e vorba să se întrebe întâiu camerele de comerț, ai căror membri îi aleg toți negustorii și meseriașii, așa-dară și cei români. Vom vedea, ce va eși pentru noi și din asta!

Cursuri de stupărit. La stupăria statului din Gödöllő se vor ține în anul acesta șase cursuri de stupărit, și anume dela 1 până la 18 Maiu (căl. nou) pentru țărani; dela 24 Maiu până la 10 Iunie pentru slujbașii dela căile ferate; dela 14—27 Iunie preoții; dela 1—18 Iulie și dela 26 Iulie până la 12 August învățătorii și dela 15—28 August femeile. Cei-ce vor fi primiți, au locuința și mâncarea gratuit și capătă și bilet de clasa a III-a pe calea ferată. La fiecare curs se vor primi numai câte 20 de ascultători.

Cererile de primire cu timbru de o coroană să se înainteze, cel puțin cu o lună înainte de începerea cursurilor, la ministrul de agricultură din Budapesta. La cerere să se alătore și o recomandare dela primăria comunei, unde șede cel-ce face rugarea.

Socoteala cu coroane și bani. In proiectul (planul) de lege, înaintat de ministrul de finanțe dietei, se hotărăște, că meseriașii și negustorii trebuie să socotească de-aici înainte prețul mărfurilor, fie în scris fie cu graiu viu, numai în coroane și bani (fileri, heleri). Cel-ce va călcă legea, va fi pedepsit cu o amendă până la 200 coroane.

Scumpirea sfoarei (spargei, spagatului). Toate fabricile din Ungaria și Austria au hotărât să scumpească, deocamdată numai cu puțin, prețul sfoarei și al funiilor de cânepă. Cauza e scumpirea cea mare a cânepii. Scumpirea aceasta poate să fie de folos și pentru țărani noștri, cari ar voi să se ocupe mai cu dinadinsul de cultura cânepii. La tot cazul, ar trebui să se intereseze oamenii de prețul, ce să dă pentru cânepă, și dacă li-se pare potrivit, să se ocupe și cu cultura ei.

Tîrgul dela Gherla. Ministrul de comerț a dat voie pentru ținerea unui târg de țară la Gherla, în zilele din 22 până la 24 Martie st. n. La acest târg pot fi mătate toate soiurile de vite.

Boala de gură și unghii (ologul) bântuie în Ungaria într'un mod înspăimântător. Preste cinci mii de comune sunt molipsite, suferind vitele din preste treizeci de mii de curți de aceasta boală, care pricinuiește mari pagube economilor.

Târgul de vite de prăsilă, ajutat de comitatul Sibiului, care dă și premii în bani și diplome de laudă, se va ține anul acesta la 14/27 și 15/28 Martie. Spre știri economilor noștri.

Târgul de primăvară în comuna Avrig (comitatul Sibiului) să ține — după cum ni-se scrie — în 20 Martie a. c. st. n.

Sfaturi economice.

Ouăle pentru clocit. Un crescător francez de paseri recomandă să spălăm ouăle, înainte de-a-le pune sub cloacă, cu apă nici prea caldă, nici prea rece, să le ștergem și să le punem apoi numai decăt sub cloacă. Prin aceasta se curăță murdăria și grăsimea de pe ou și căldura clocei pătrunde mai ușor în ou.

Corbii sunt paseri folositoare. Despre corbi știm, că fac unele stricăciuni, când au pui. Stricăciunile acestea sunt însă neînsemnate pe lângă folosul, ce ni-l aduce stărpind o mulțime de larve de cărăbuși (gândaci de Maiu), pe cari le mănâncă cu nesaț. De aceea plugarul priceput nu-i a lungă, când vede că se lasă stoluri întregi pe câmpul cu sămănături, căci prăpădesc cu nemiluita mii de larve, cari rod rădăcinile grânelor noastre.

Contra gavetului din cotețele de găini. Seara, după-ce întră găinile în coteț, punem o creangă de arin (anin) înfrunzită în lăuntru. A doua zi creanga va fi încărcată cu purecii, cari chinuie găinile, căci mirosul arinului îi atrage. Dimineața o scoatem și o ardem. A doua seară punem alta și tot așa, până nu mai vedem pureci pe creanga de arin.

Numărul animalelor de casă în Ungaria.

După datele statistice din 1895 și 1906, numărul animalelor de casă din Ungaria (fără Croația și Slavonia) a fost următorul:

	cai	măgari și cătări	vite
1895:	1,972.930	22,278	5,829,483
1906:	1,788.416	14,936	5,624,555
	oi	porci	capre
1895:	7,526.783	6,447,134	286,392
1906:	6,891,089	4,336,921	230,811

Dacă asămănăm cifrele, vedem că la toate soiurile de animale de casă numărul lor a scăzut în mod simțitor. Mai luând în seamă, că și exportul (vânzarea afară de țară) a crescut, nu ne putem mira, că prețul cărnii a crescut așa de mult, încât la oraș sunt mulți, și nu de cei săraci de tot, cari abia mănâncă odată pe săptămână carne. In anul 1906 au tăiat măcelarii și 6484 de cai, a căror carne, fiind mai ieftină, o cumpără muncitorii.

Cifrele acestea ne mai învață ceva: din pământ scoți în ziua de astăzi un venit mai mare, dacă produsul pământului nu-l vinzi deadreptul, ci-l prefaci în carne, pră-sind animale pentru măcelărie.

Dalacul sau Cărbunele.

(Boala de splină).

Dalacul sau cărbunele este o boală molipsitoare, care trece foarte ușor dela vită îmbolnăvită de el la alte vite, chiar și la om. Boala aceasta încă se datorește unor microbi, adevărați ființe foarte mici, cari nu pot fi văzute decât cu ochiane, cari măresc lucrurile însutit și înmiit. Sfârșitul e mai totdeauna moartea, mai ales, când bolnavul — om sau animal — nu e arătat doctorului.

Boala aceasta foarte păgubitoare se răspândește acolo, unde nu se ia nici o măsură contra ei, unde în loc să fie declarată (spusă), e ascunsă de cătră proprietarul vitelor. Ba mulți, din lăcomie la câte-va coroane, ascund și moartea vitei, ca să-i poată lua pielea, prin care boala se răspândește și mai mult. În timpul din urmă numărul animalelor sau oamenilor bolnavi de cărbune s'a împușinat, căci s'a descoperit o doctorie, cu care altoindu-se animalele sau oamenii bolnavi, se vindecă cu siguranță.

Omul se poate îmbolnăvi în 3 chipuri de această boală:

1. Prin înțepături sau tăieturi, lucrând fie la jupuirea unei vite moarte de cărbune, fie la facerea de opinci sau altceva din astfel de piei; sau apoi prin înțepătura unei muște, care a stat pe o vită moartă de dalac; sau ne molipsim, când umblăm cu piei, carne, lână dela astfel de animale și ne atingem cu mâna, la care e destul să avem o zgărietură, de acestea. Forma aceasta a boalei, care se ivește pe piele, se numește *buba neagră*, iar doctorii îi zic *pustula maligna*.

2. Prin mâncarea de carne dela o vită bolnavă de dalac. Ba se poate îmbolnăvi cineva de aceasta boală și dacă mănâncă o mâncare murdărită sau atinsă numai de sângele sau carnea unei vite moarte de dalac.

3. Se mai poate îmbolnăvi omul și când locuiește într'o odaie, unde otrava boalei se găsește sub formă de praf în aer. S'au întâmplat astfel cazuri de îmbolnăvire la oameni, cari scarmână lâna sau curăță peri dela vite moarte de dalac.

O vită moartă de dalac se cunoaște pe aceea, că se umflă ca un butoiu îndată ce moare, sângele e negru cum e cărbunele, iar splina e umflată de două, trei ba și de patru ori cum e de obicei; e neagră și când o tăiem, e ca glodu.

Când moare o vită de dalac, trebuie anunțat numai decât la primărie. În ori-ce caz să ne ferim să jupuim o vită, care a murit fără să fi zăcut; de cele mai multe ori moare pascând sau o găsim dimineața moartă fără să fi zăcut. Pielea nu se va lua până nu va declara medicul veterinar, că vita nu a murit de dalac, ci de altă boală. Să ne ferim de-a umbla cu vite moarte, când avem tăieturi sau zdrelituri la mâni. Vitele moarte să le îngropăm turnând var nestâns preste ele. Să nu lăcomim la o piele, pe care să o plătim apoi cu viața.

Când simțim, că ne-am îmbolnăvit de bubă neagră, să alergăm numai decât la doctor, dar nu la babe.

Poșta Redacției.

Vasile Corodan în G. La dorința D. Voastră de a vă trimite statutele »Reuniunii Economilor« din Săliște, vă facem cunoscut, că am scris sus numitei reuniuni. Cât ce le primim o să vi-le trimitem. De altcum e frumos că și D. Voastră voiți să înființați o astfel de reuniune.

Petru Pușcaș în T. Adresa cerută nu o știm. Respectivul nu stă tot într'un oraș.

I. M. în S. Ne bucurăm de interesul D. Voastră pentru bietul nostru popor din Maramurăș. Într'adevăr, în acele părți e mult de făcut. Cele opt abonamente nouă s'au socotit cu 1 Martie v. până la 31 August.

Mulțămită publică.

Pentru săvârșirea lucrărilor la biserica gr.-cat. de nou zidită din Porumbacul-superior au binevoit a contribui următorii români aflători în America de nord:

George Lazariu 10 dolari, Mateiu Boriga 5 d., Vasile Boriga 2 d., Iosif Bărdaș 2 d., Andreiu Cismaș 1 d., Alex. Bărdaș și soția 1 d., Dionisie Esca 1 d., Gligore Comșa 1 d., Alexandru Frâncu 50 cenți, Alexandru Căpățină 25 c., Petru Capriț 25 c., Al. Vasă 10 c., Candit Căpățină 25 c., David Frâncu 25 c., Gavrilă Ciplie 25 c., Șofron Bărdaș 25 c., Dumitru Strava 25 c., Victor Silca 25 c., Gavrilă Voineag 25 c., Candit Voineag 25 c., Luca Ciplie 20 c., Constantin Căpățină 25 c., Dumitru Voineag 50 c., Irimie Cismaș 50 c., Nicolae Solomon 50 c., Ion Darabanț 25 c., Dumitru Gab. Cismaș 50 c., Ilie Schiopu 25 c., Toader Veza 50 c., Iacob Boriga 25 c., toți din Porumbacul-de sus.

David Glăjar 25 c., Ilie Schiopu 25 c., Irimie Vlad 25 c., Maria I. Severin 50 c., Gavrilă Pavăl 25 c., Nicolae Pașina 10 c., Dumitru Odoară 25 c., Simeon Ardelean 25 c., Vasile Albean 25 c., Ioan Albean 25 c., George Niator 15 c., Sinefta Mandea 10 c., Constantin Haiduc 15 c., Gavrilă Stanciulea 25 c. toți din Porumbacul de jos.

Dionisie G. David 25 c., Dionisie Marcu 50 c., Dion. Streza 25 c., George Cingiu 50 c., Ioan Bărdaș 50 c., Candit Gavrilă 50 c., Nicolae Marcu 25 c., Dionisie Halmaghi 25 c., Nicolae Vulcu 25 c., Nicolae Marcu 25 c., Ion Halmaghi 50 c., Anica Halmaghi 50 c., Nicolae Marcu 50 c., Ion Vulcu 25 c., Nicolae Vulcu 50 c., Nicolae Lungu 25 c., Ion Hampu și soția 50 c., Dion Halmaghi 25 c., Ion Hampu 25 c., George Morariu 50 c., Nicolae Marcu 1 dolar, Nicolae Bica 10 c., toți din Scoreiu.

Ion Oancia 25 c., Valeriu Mășariu 25 c., George Streza 10 c., George Căndea 25 c., George Balea 25 c., Ion Teșosu 50 c., Ioan Tomoaș 25 c. toți din Sărata.

Georghe Floare 25 c., Ilie Berghia 1 d., George Suba 50 c., Ion Chialda 25 c., Mihailă Berghia 50 c., Isaila Săbișan 25 c., Mihailă Oprean 25 c., Miron Oristea 25 c., Toader Berghia 25 c., Vasile Mihailă 25 c., Chirilă Opreșcan 25 c., Ion Luca 25 c., Vasile Spiridon 25 c., Sim. Gavrilă, Ion Pușcașiu, Irimie Berghia, Vasile Severin, Ion Niculae, Ion Bonlean câte 25 c., toți din Avrig.

Ion Pris 25 c., Ion Maesin 50 c., Simion Hondrea 50 c., Constantin Lup 25 c., Ioan Berghia 25 c., Ion Filip 25 c., Ilie Draghicu 10 c., Toma Lulia 25 c., Toma Antonie 50 c., Ion Săcădășan 20 c., toți din Săcădate.

Nic. N. Don și soția 1 dol., Par. N. Dan 1 dol., din Viștea-de-sus. Tamaș Vulcu 20 c., Ion Lupea 25 c., Sim. Vlasie 50 c., din Racovița. Dumitru Popa 20 c., Nistor Oltean 25 c., Nic. Oprean 30 c., din Apoldul-mic. Traian Fleșariu 15 c., Ion Covrea 10 c., Nic. Toderiț 25 c., Nic. Murariu 25 c., Nic. Presăcan 25 c., Ilie Oltean 25 c., din Mercuria, George Oltean 25 c., George Muntean 25 c., Filon Hadariu 25 c., George Marinea 25 c., din Iclodu-mic, Ilie Rusu 25 c., din Gusu. Anica Bogdan 15 c., Vasile Dobrin 15 c., Sim. Buzalean 25 c., din Arpașul-de-jos. Toma Murariu 25 c., din Hosman. George Iambor 25 c., Izidor Pelar 25 c., Toder Rotariu 25 c., din Hosman. George Țutorea 25 c., Nic. Țutorea 15 c., Victor Bărsan 25 c., George Grama 10 c., din Beclean. Luca Luchian 50

c., M. Grama 25 c., Gavrilă Măscim 50 c., din Luța. Elena Iambor 25 c., Ana Oriștie 25 c., din Codlea. Suma totală 310 coroane.

Primească sus amintiții mulțămirile noastre în numele credincioșilor acestei parohii izdeosebi Vasile Boriga și Iosif Bărdaș cari s'au ostenit întru colectarea sumei de sus. Bunul Dumnezeu să-le răsplătească cu darurile Sale.

82 1-1

Porumbacul-superior la 25 febr 1911

Nicolau Comșa
preot gr. cat.

Redactor resp.: Nicolae Bratu.

Editura și tiparul „Tipografia Poporului”

CALODONT
PASTĂ DE DINȚI ȘI APĂ DE GURĂ
de vânzare la:
PARFUMERII, FARMACII, DROGUERII etc.

Sămânțuri

de tot felul pentru

◆ legumă, flori etc. ◆

sămânțuri economice

de calitate și curățenia primă se capătă la

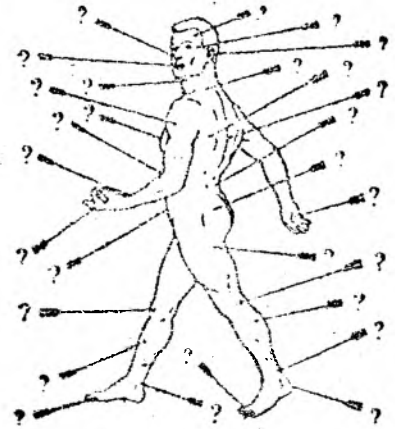
Carol F. Jickeli

SIBIU, filiala Piața mare 21

cum și în Alba-Iulia, Strada Széchenyi 13.

O brutărie

cu toate uneltele trebuincioase, apoi casă de locuit, grădină etc., se dă în arândă pe unu sau mai mulți ani. În depărtare de 3 kilometri se află un josgăr mare al firmei italiene pentru exploatarea lemnelor. Doritorii să se adreseze la **Ana Nicolae Oana**, în Veștem Nr 225 79 1-3

Te doare ceva?

I. Reamintim »Fluidul Elza« al lui Feller e, după experiențele noastre liniștitor de dureri, vindecător, încetează durerile; repede și sigur vindecă reumă (spurc), slăbire de nervi, junghieri în coaste, influența, dureri de cap, de dinți, de spate, amorțeală, durere de ochi, migrenă și multe nepomenite aci Fluidul Elza alui Feller e folosit cu efect fără pereche la răgoșală, catar, dureri de piept și gât și morburii din curent ori răceală. Adevărat e numai dacă pe sticlă este numele »Feller«. 12 sticle mici sau 6 mari, ori 2 sticle speciale, K 5, franco.

II. Vestim apoi, că lumea folosește cu efect distinct și sigur Pilulele-Rebarbara de mână alui Feller, contra durerilor de stomac, zgirciuri, lipsă de poftă, arsuri de fier, greață, amețeală, rigăeli, hăsmoroide și alte conturbări de mistare. 6 cutii franco cu 4 coroane. — Să ne ferim însă de imitațiuni și să adresăm acurat așa: 277 19-22

Eugen V. Feller, apotecar

Stubica, Centrala 122 (comit. Zagrab).

Pretul bucatelor

In Sibiu la 14 Martie et. n.:

Grâu	Cor. 15,80 până 17,—	de hectolitr
Săcară	„ „ „ „	„ „
Ovăz	6,40 „ 7,40	„ „
Cuencruz	8,— „ 8,80	„ „
Cartofi	2,80 „ 3,20	„ „
Fasole	15,— „ 16,—	„ „
Fână Nr. 3	34,60 „ 34,60	la 100 chilo
„ 4	33,80 „ 33,80	„ „
„ 5	32,60 „ 32,60	„ „
Sămină	180,— „ 190,—	„ „
Uscare de porc	192,— „ 196,—	„ „
Său brut	56,— „ 60,—	„ „
Său de lumini	76,— „ 82,—	„ „
Său de lumini topit	82,— „ 84,—	„ „
Săpca	62,— „ 64,—	„ „
Fân	5,— „ 7,60	„ „
Lemn de focneplutite	8,— „ 8,10	la mat. cub
„ „ plutite	6,50 „ 6,95	„ „
Spirit rafinat	1,82 „ 1,85	la litru
Spirit ordinar	1,80 „ 1,83	„ „
Carne de vită pentru supă Cor. 1,20 până 1,68	la chilo	
„ „ friptură	1,56 „ 1,76	„ „
„ vitel	1,— „ 2,—	„ „
„ porc	1,40 „ 1,80	„ „
Oală, 10 bucăți	—,50 „ —,57	„ „
Un pătrar de miel	—,70 „ 2,—	„ „
Carne de cal	—,80 „ 1,20	„ „

In Budapesta in 15 Martie st. n.

Grâu de Tisa 78 chilo Cor. 11,70 până 11,87	la 50 chilo
„ „ 79 „ „ 11,75 „ 11,92	„ „
„ „ 80 „ „ 11,80 „ 11,97	„ „
Săcară	8,02 „ 8,15
Ovăz	7,95 „ 8,50
Ovăz	8,60 „ 9,—
Cuencruz nou	5,87 „ 6,—

Uscare de porc Cor. 168,— până 169,— la 100 chilo

Sămină 146,— până 151,—

Sămină de luternă C. 146,— până 190,— la 100 chilo

Forci îngrășați pentru untură C. 1,62 până 1,90 la chilo

Viței	1,36 „ 1,40	
Pretul banilor in 15 Martie n.		
Galbeni	Cor. 11,27	vândut 11,37
100 Lei, hârtie	84,50	94,99
100 Lei, argint	98,—	94,50
Lire turcești, aur	21,45	21,65
1 tunc șterlingi englezești	23,84	24,04
100 marce, aur	117,—	117,45
100 „ hârtie	117,—	117,45
Napoleon	18,95	19,03
100 Ruble rusești, hârtie	254,75	254,25
100 „ „ argint	242,—	245,—

Târgurile de țară.

- (Zina târgurilor e însemnată după calendarul rectiv.)
- 6 Martie: Apoldul mare, Berzava, Bișniț, Ciuc-Sân-Domocos, Agârbiciu (com. Turda-Aries), Gârcei, Jombolia, Mănăsturul ung, Mariadorf, Paraid.
 - 7 Martie: Apold, Baia-mare, Vințul de sus.
 - 8 Martie: Capolnaș, Erde)-Sân-Georgiu, Pojon, Silvașul de sus.
 - 9 Martie: Bilac, Vaidahaza.
 - 10 Martie: Odorheiu, Uzon.
 - 11 Martie: Orlat, Roșia, Șimleul Silvaniei.
 - 12 Martie: Oravița (Roman).
 - 13 Martie: Batania, Feldioara (com. Brașovului), Ibașfalău.
 - 14 Martie: Bonțida, Cincu mic, Iernut.
 - 16. Poiana srată, Zam.
 - 17. Bogaș, Bogaș-montăna, Ciacova, Hejașfalvș, Roșii munți, Săseșiori.
 - 18. Arad.
 - 19. Basna, Hunedoara, Macău, Marcod, Mehadia, Oena (com. Albei Iuliei), Petrișiu (com. Bistrița-Năsăud).
 - 20. Cernatul de jos, Gyertyámos.
 - 21. Agnita, Bozoviciu.
 - 22. Ețed.

In aceste zile se ține în comunele de mai sus târgul de mărfuri, pe când târgurile de vite, cai, oi, porci, etc. se țin, ca de obicei, cu 1—2 zile mai înainte.

„Insoțire pentru valorizarea laptelui“ în Săliște.

Convocare.

Membrii „Insoțirii pentru valorizarea laptelui“ în Săliște sunt invitați la a

IV-a adunare generală ordinară

care să va ține în 30 Martie a. c. st. n. la 11^{1/2} oare a. m. în sala de ședințe a primăriei comunale din Săliște cu următoarea

ORDINE DE ZI:

1. Deschidere și constituirea adunării generale, numirea unui notar și alegerea a 2 verificatori ai procesului verbal.
2. Prezentarea situației financiare sumare (contul bilanț și contul profit și pierdere pe anul 1910.
3. Cenzurarea acestor conturi, hotărâre asupra lor și absolvirea de răspundere a direcțiunii și a comitetului de supraveghiere.

Membrii cari doresc a lua parte la adunare cu vot decisiv sunt poțitiți a-și depune libelele de membru la casa primăriei comunale din Săliște pe lângă revers până în 29 Martie a. c. st. n. la 12 oare m.

Să aduce la cunoștință publică, că însoțirea a avut cu finea anului 1910 421 membri, de ieșit nu a ieșit nimeni, și nici părți fundamentale nu s'au abzis.

Părți fundamentale până la finea anului 1910 au fost subscrise 421 în valoare nominală de 16840 Coroane.

Săliște, în 12 Martie 1911.

Direcțiunea.

Active

Contul Bilanț

Pasive

Depunere la casa de păstrare Săliște	Cor. 10,779	b. 65	Părți de fondare	Cor. 6,497	b. 26
Depunere la casa de păstrare poștală	908	63	Fondul de rezervă	580	86
Casa în numerar	1,322	27	Imprumut	5,000	—
Diversi debitori	7,428	71	Diversi creditori	7,455	79
			Dotarea statutară a fondului de rezervă	905	85
	20,439	26		20,439	26

Spese

Profit și Pierderi

Venite

Pretul laptelui furnizat	Cor. 13,180	b. 02	Pretul untului vândut	Cor. 13,702	b. 88
Spese de administrare	1,436	46	Pretul produselor laterale	3,557	25
Salariu măiestrului	720	—	Interese dela cont-curent	516	78
Interese după părțile de fondare	155	—			
Contribuție erarială și comitatensă	295	—			
Autorizarea utenziilor	1,084	52			
Dotarea statutară a fondului de rezervă	905	85			
	17,776	85		17,776	85

Săliște, la 31 Decembrie 1910.

DIRECȚIUNEA:

- Ioan Chirca m. p., viceprezident.
- Constantin Herția m. p., conducător administrativ.
- Ioan Pavel m. p.
- Petru I. Comșa m. p.
- Dumitru St. Herția m. p.
- Ioan St. Banciu m. p.

Subsemnatul conziliu de supraveghiere am examinat conturile prezente și le-am afiat în regulă și în consonanță cu registrele însoțirii.

Săliște, la 12 Martie 1911.

- Nicolau Hențiu m. p., prezident.
- Dumitru Lăpădat m. p.
- Petru Glura m. p.
- Iuliu Crișan m. p.
- Constantin Criștiu m. p.

Nr. 211—1911

81 1—1

Publicațiune.

În comuna Orlat (lângă Sibiu) să va ține în 24 Martie a. c. n.

târg de țară

împreunat cu

târg de vite

de tot scuil.

Primăria comunală.

10 tauri bivoli de 2^{1/2} ani

3 tauri roșii de 2 ani

se vând pe lângă condiții avantagioase la

Michael Lutsch

comerciant în Agnita

77 1—5

Scoabe și alte unelte

pentru zidiri

fabricat bun, se află în depozit în cantitate mare și ieftino la

ANDREAS RIEGER în Sibiu.

Listă de prețuri se trimite la cerere gratis și franco.

Bioscopul Apollo

se află

în Piața Hermann.

Direcțiunea: **EMIL TOTH.**

Reprezentafie de deschidere

la 1 Aprilie 1911

75 1—

Nr. 10

71 1—1

Nr. 220—1911

Publicațiune.

Comuna Racovița (comitatul Sibiiu) dă în arândă măcelăria comunală, pe anul 1911, pe calea licitațiunii publice, ce se va ținea în 22 Martie 1911, la 11 ore a. m., în cancelaria comunală.

Măcelarul ales are drept a pășuna în botarul comunei Racovița dela ziua licitației începând până la 1 Septembrie 1911, 100 oi, începând până la sfârșitul anului dela 1 Septembrie până la sfârșitul anului curent 150 oi fără a solvi vre-o taxă de pășunat.

Condițiunile mai deaproape se pot vedea la primăria comunală.

Racovița, în 9 Martie 1911.

Primăria comunală.

Măcsim primar	Popoviciu not. com.
------------------	------------------------

Nr. 366/911

66 1—2

Publicațiune.

Comuna Avrig esarândează pe calea licitațiunii publice, ce să va ținea în 22 Martie 1911, 8 ore a. m. în cancelaria comunală pășunatul, din următorii munți și anume:

1. „Avrigel“ cu prețul strigării de 1815 cor.
2. „Sural“ „ „ „ 806 „
3. „Olăbucetul“ „ „ „ 243 „

Condițiunile mai deaproape să pot vedea la primăria comunală.

Avrig, în 6 Martie 1911.

Primăria comunală.

Nr. 221—1911

72 1—1

Publicațiune.

Comuna Racovița (comitatul Sibiiu) esarândează pe calea licitațiunii publice ce se va ținea în 22 Martie 1911 la 9 ore a. m. în cancelaria comunală pășunatul din:

1. Muntele „Racovicesanul“ cu prețul strigării de 600 coroane pe anul 1911;
2. Peste Olt „Fundu Luncii“ cu prețul strigării de 300 coroane pe anii 1911, 1912 și 1913.

Vadiu 10%.

Condițiunile de licitare se pot vedea la primăria comunală.

Racovița, în 9 Martie 1911.

Primăria comunală.

Măcsim primar	Popoviciu not. com.
------------------	------------------------

In Sibiiu

se caută o casă pentru cumpărare care să fie așezată la un loc potrivit pentru deschiderea unei prăvălii; eventual să ia și numai cu chirie. Cine vrea să vinde binevoiască a se adresa la Vasile Tarcea în Rus-ciori (Romzești), comitatul Sibiiului. 61 2—3

Doi sau 3 băieți

dela 14 ani în sus, primesc ca învățăci la zidărit, pe timp de 3—4 ani de învățătură. Doritorii să se adreseze în persoană sau prin scrisoare la **Nicolae Cornea**, măiestru zidar și măsar, Săliște, (comit. Sibiiu). 55 1—3

Casă de vânzare.

In Sibiiu, Poarta Turnului, să așă de vânzare o casă frumoasă, constătătoare din 4 odăi și 3 culine, curte, șură și pivniță. Casa e instalată cu lumină electrică și e foarte potrivită pentru o cărcimă cu boltă, măieraiu etc. Informațiuni se dau la administrația „Foi Poporului“. 47 2—5

Nu uita

stimate cetitor, — la comande sau tot felul de alte cumpărări, făcute în urma unui inserat cetit în foaia noastră, — a aminti și spune, că despre lucrurile comandate sau cumpărate ai cetit în inseratul din „Foaia Poporului“.

Prin aceasta contribui și D-Ta la răspândirea și lățirea foii noastre, iar pe de altă parte vei fi servit de grabă, fără ca aceasta să te coste ceva mai mult.

Se caută un morar bun

la o moară de benzin în apropierea Blajului moara e nouă, există numai de un an. Respectivul poate intra în serviciu cât de curând; poate fi cu familie sau fără familie; primește leafă bună. Cei interesați să se adreseze la administrația „Foi Poporului“ în Sibiiu, de unde vor primi adresa proprietarului. Pentru răspuns este a se trimite o marcă de 10 bani.

49 2—3

Spre binevoitoare atențiune!

Prin aceasta fac cunoscut onoratului public, că subscribul întorcându-mă acasă din Germania și America, pe unde am umblat, m'am așezat în Săliște (comitatul Sibiiului).

Primește și execut solid, cum și în ori ce stil tot felul de lucrări cari se țin de branșa zidăritului, precum: case, șuri, coperișuri, verande, vile, poduri, porți moderne; apoi grajduri pentru vite, podite astfel, că scândurile nu se bat cu cuie, ci se pot ridica și pune iar la loc ori când. Cine dorește lucru bun, să se adreseze mie cu toată încrederea, atât din Săliște cât și din jur.

Cu toată stima

53 1—2

IOAN SCHUSTER

măiestru zidar în Săliște, strada Mare Nr. 305.

Carol F. Wultschner

mehanic

Sibiiu, strada Poplăcii (Quergasse) Nr. 43.

Prinul institut sibiiian
cu forță motoră electrică și Dynamo
pentru nichelat, spoire cu aramă, cu aramă galbină (cioaie) și cu argint
a tot felul de obiecte de metal. — **Lucru solid și durabil. Prețuri foarte ieftine.**

Cel mai ieftin și mai bun izvor pentru cumpărare de
mașini de cusut și biciclete. 273 9—

Atelier pentru repararea bicicletelor și mașini de cusut.

Primește spre executare ferestri (vitrine) moderne la prăvălii,
instalează localuri pentru măcelari cu toate recvizitele trebuincioase.

Depozitul meu de

Pietri de moară

oferă o mare alegere în cele mai bune

pietri de moară veritabile franțuzești

„	„	„	poleite (ce se ferecă de sine)
„	„	„	Cinquantin
„	„	„	Trachit

25 6—6

în diferite mărimi și pe lângă prețuri moderate.

AND. RIEGER, Sibiiu.

Auleo!

Afurisita de tusă
mă inneacă.

La tusa, răgușală și întrocăare ajută
sigar și repede

Pastilele de piot ale lui Egger

au un gust admirabil și nu strică pofta de mâncare.

Un carton 1 cor. și 2 cor.

Carton de probă 50 fl.

Depoul central:

farmacia „La palatin“
Budapest, VI, Váci körút 17.

Trăiască

Pastilele lui Egger
mă scăpară iute.

In Sibiiu să poate căpăta la Guido Fabritius, Carol Morscher, Carol Müller, E. Rummler, Karl Pissel, August Teutsch.

In Sebeș la Wilhelm Lederhilger și Ludvig Binder.

254 23—25

Mere frumoase

vre-o 50 de ferdele, se află de vânzare cu preț moderat. Adresa se află la administrația „Foi Poporului”. Pentru răspuns este a se adăuga o marcă de 10 bani.

Câteva cuvinte asupra boalelor secrete

E trist, — dar în realitate adevărat că în vremea de azi e bătătoare la o. hi mulțimea acelor oameni, a căror sânge și sucuri trupești sunt atruși și cai în urma ușurinței din tinerețe și prin deprinderi rele și-au sd.uncinat sistemul nervos și puterea spirituală. E timpul să remem ca acestei stări îngrozitoare să se pună capăt. Trebuie să fie cin va care să dea tinerimii des.uisir. bine-voitoare, sincere și amănunțite în tot ce privește viața sexuală, — trebuie să fie cineva căruii oameni să-și încrediteze fără teamă, fără șială și cu încredere năcarurile lor secrete. Dar nu e în deajuns însă a destăinui aceste năczuri ori și ui, ci trebuie să ne adresăm unui as fel de medic pe cistici, conștencios, care știe să dea asupra v.etei sfaturi bune sexuale și știe a ajuta și morburilor ce deja eventual există atunci apoi va înceta existența boalelor secrete.

De o chemare atât de măreață și pentru acest scop e institutul renumit în toată țara al Dr.ului PALOCZ, medic de spital, specialist, (Budapesta VII, Rákoczi-ut 10), unde pe lângă discreția cea mai strictă, primește oricine (aât bărbații aât și femeile) deslușiri asupra v.etei sexuale, unde sângele și sucurile trupești ale bolnavului să curăță, nervii i-se întăresc, tot organismul i-se eliberează de materiile de boală, chinurile sufletești i-se liniștesc.

Fără centurbarea ocupațiilor zilnice dr. PALOCZ vindecă deja de ani de zile repede și radical cu metoda lui propriu de vindecare chiar și casurile cele mai neg.ese, ranele sifilitice boalele de țeve, beșic, nervi și șira spinărei, începuturile de confușie a minții, urmările onaniei și ale sifilisului, erecțiunile de spaimă, slăbirea puterii bărbătești (impotența), vătămăturile, boalele de sânge de piele și toate boalele organelor sexuale femești. Pentru femei o sală de așteptare separată și eșire separată. În ceea ce priveșie cursa, depărtarea nu este pedecă, căci dacă cineva, din orice cauză n'ar putea veni în persoană, atunci cu plăcere i se va da răspuns amănunțit foarte discret prin scrisoare (în epistolă e de ajuns a se alătura numai marca de răspuns.) Limba română se vorbește perfect. După încheierea curei, epistolele se ard, ori la dorință se retrăzic ficăruia. Institutul se îngește și de medicamente speciale. Vizitele se primesc începând dela 10 ore a. m. și până la 5 ore p. m. (Duminea până la 12 ore a. m.) Adresa: Dr. PALOCZ, medic de spital, specialist, Budapest IV. Muzeum-köret 13. 58 9 -

ATENȚIUNE

50,000 părechi de ghete!

4 părechi de ghete numai pentru Cor. 7-50.

Pentru încetarea de plată a mai multor fabrici mari, am fost însărcinat a vinde o mare cantitate de ghete adănc sub prețul de fabricare. De aceea eu vând ori și cui 2 părechi de ghete cu șinoare pentru domni și 2 pentru dame, de piele brună sau neagră, galoșate, cu capă, cu talpa bătută tare cu caie, fasonul cel mai nou, foarte eleg. Mărimea după măsură. Toate 4 părechile costă numai Cor. 6 50. Expedare cu rambursă. 12 6 -

C. GRÖNER, export de ghete, Cracovia Nr. 193.

Schimbul e admis și banii retour.

500 Coroane plătesc celui-ce ar mai

căpăta vre-odată durere de dinți ori îi va miroși gura după-ce va folosi apa de dinți a lui Bartilla, o sticlă cu 80 fil. Ed. Bartilla-Winkler Viena 191. Sommergasse 1. În Sibiu; în farmaciile: în Piața mare 10; în Piața mică 27; strada Cisnădiei 59; ulița Turnului (Saggasso); ulița Ocnei 2; farmacia Teutsch; Meltzer, str. Gușteritei și str. Cisnădiei. În Bistrița: farmacia lui Herbert. Sebeșul-săsesc, farmacia Lederhüger; Sighișoara: farmacia lui Ligner.

Să se ceară pretutindenea apriat apa de dinți a lui Bartilla. Denunțări de falsificare vor fi bine plătite. La locurile unde nu să poate căpăta, trimit 3 sticle cu 5 cor, 80 fil. franco 25 25 -

O fetiță română

din familie bună, în etate de 14 ani, are dorință a intra într'o casă bună germană, unde ar putea face oare cari servicii la copii mici sau în casă. Informații mai deaproape se dau la administrația „Foi Poporului” în Sibiu.

Contra tusei, răgușelei și catarului au efect mai bun 283 7-12

bomboanele Pemete ale lui Réthy.

La cumpărare să fim atenți și să cerem apriat bomboane de-ale lui RÉTHY, fiindcă sunt multe imitații fără valoare. 1 Carton 60 fileri.

Se cumpărăm numai bomboane Pemete de-ale lui RÉTHY!

8 zile de probă!

Nu cumpăra cias, fără ca să nu-ți probat. Eu trimit la ori-oine un cias de a plaque pentru domni, 14 carate, cu copetă dublu, pe lângă prețul de 20 coroane. La facerea comandei sunt a se trimite numai 10 coroane (sau la din contră aceluși sumă se va lua cu rambursă), iar restul ce de a se plăti numai după timpul de probă. Garanție de 3 ani pentru mers bun. Comandele sunt a se adresa la

JOH. WEINER
Wien XIX/1, Boschstrasse 2/7.

Picurii de stomach de Brády

cu Maica Domnului de Mariazell ca marcă de scutire,

și pentru aceasta numite „picurii de stomach de Mariazell”, sunt cel mai bun leac, valorat de 50 ani, contra la orice suferință de mistuire, arsuri de stomach, îngrășare, dureri de cap și de stomach, colică, insomnie, lipsa de sânge, anemie etc. Să capătă în farmacia cu prețul de 90 fileri și Cor. 1-40. 6 sticle cu Cor. 5-40, 3 sticle duble cu Cor. 4 80, expediază franco producătorul C. Brády, farmacia „Regel” Ungariei Viena, I. Fleischmarkt 2. Depou 5.

Să fim atenți la marca de scutire cu Maica Domnului de Mariazell, pachetare roșă și subscrisura, ca pe chipul din cilșul de aci. 28 4 - În Sibiu se află de vânzare în apotecele: A. Teutsch, C. Morscher, G. Fabritius.

CAROL GÜRTLER

lăcătuș de artă și construcții

Sibiu, strada Gușteritei Nr. 26

recomandă onoratului public interesat atelierul seu, unde se eșecută tot felul de lucrări ce se țin de bransa lăcătușeriei.

Afară de aceea la mine se află totdeauna în depozit

cuptoare de ori-ce mărime și cu diferite prețuri. 48 8-52

Banca de escont și cassa de păstrare

Sibiană

societate pe acții

(strada Cisnădiei Nr. 41)

primește

Depuneri spre fructificare

CU 5 ¹ 0
2 0

Blanchete postale pentru trimiterea liberă de porto a banilor, ce sunt a se depune la bancă, se trimit la cerere ori cui gratis.

70 2-4

2-2? Tata mi-a permis. Sunt numai invăltori de cigarette JACOBI-ANTINICOTIN.

Atenție! Veritabile numai în cutii mici de cigarette cu name'e Jacobi. — Fiecare carton conține chipuri interesante Röntgen. 33 5-26

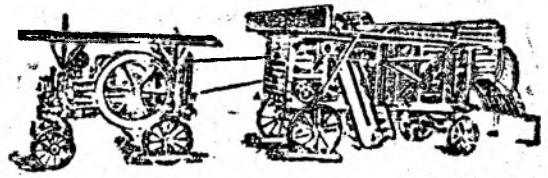
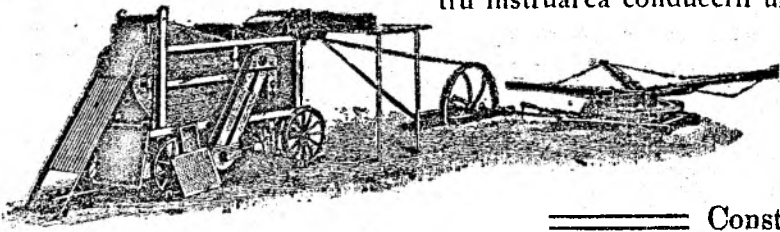
Frații Gömöri

Magazin dela fabrică pentru mașini economice

* Budapesta, IX., Boráros-tér Nr. 2.

Reprezentanța generală pentru Ungaria a fabricii de mașini și turnătorie de fier K. & R. Jezek în Blansko.

NOU! NOU! Cea mai simplă și mai completă garnitură de Mașini de îm-blăt看it cu motor în timpul de acum. Pentru instruirea conducerii unei astfel de mașini se trimite gratis cumpărătorilor un monteur.

Construcția cea mai nouă.

811-52

Mai departe recomandăm economilor mașini de sămănat, construcția cea mai nouă, tăvăluguri pentru sdrobotul pietrișului și tot felul de mașini economice, apoi mașini pentru fabricarea de cărămidă, țiglă de coperit, țiglă de ciment, pentru coperit, alte mărfuri de ciment, precum și forme de fier pentru fabricarea de țevi de ciment și țevi la fântâni și mașini pentru spargerea pietrii.

Vârtejuri de îmblăt看it și curățit, cari merg foarte ușor, cu întocmirea în formă de sac, prin ceea-ce cu ajutorul a 3-4 cai, foarte ușor se poate îmblăt看it.

Mașinile numite mai sus le liferăm pe lângă deplină garanție și condiții avantajoase de plată.

Cumpărători serioși, cari se interesează de mașinile noastre, îi cercetăm noi acasă personal pe spesele noastre, prin

ceea-ce cumpărătorii cruță proviziunea agentului, ajung deci mai ieftin în posesiunea mașinei și sunt siguri de cel mai bun serviciu.

Mașinile, cari au fost liferate prin firma **FRĂȚII GÖMÖRI**, au fost bine primite preste tot locul și sunt recomandate cu căldură la toți economii.

Catalog și preliminar de spese să trimite la cerere gratis.

Casele

din Sibiu, Grabengasse Nr. 5. (4 chilii, oulină, grădină frumoasă și curte) și Schwimm-schulgasse Nr. 22 (2 chilii, oulină, grajd, grădină mare și curte) sunt din mână liberă de vânzare. Deslușiri dă dl **N. Căndea**, Sibiu, drumul Cisnădiei Nr. 6. 43 4-

Ludovic Ferencz,

creitor de bărbați, Sibiu, str. Cisnădiei Nr. 12,

recomandă p. t. publicului cele mai nouse stufe de larnă în mare asortiment

noutățile

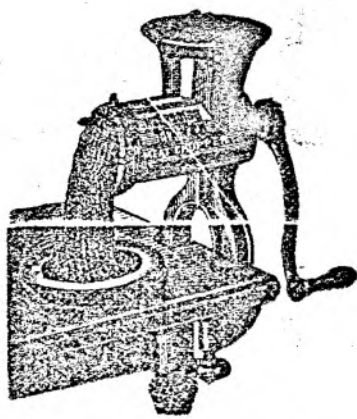
asite chiar acum, pentru halne de bărbați stufe englezești, franțuzești și indigene, din cari se esecută după măsură cele mai moderne vestminte precum: Sacho, Jaquete, și halne de saloa, cu prețuri foarte moderate.

Deosebită atențiune merită noutățile de stufe pentru pardislar și „Kaglam”, cari se află totdeauna în deposit bogat.

Asupra reverențelor confecționate în atelierul meu, îmi permit a atrage deosebita atențiune a On. domni preoți și teologi absolvenți.

În casuri de urgență confecționez un rind complet de haine în timp de 24 ore. 59 10-

Uniforme pentru voluntari, sumă și tot felul de articoli de uniformă, după prescripție eroitura cea mai nouă.

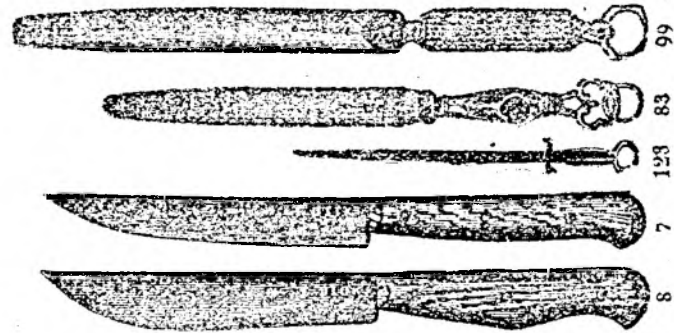
Partile constitutive dela mașina de tocat carne. a) Inel de capac, b) Disc găurit, c) Cuțit, d) Ș rof dela întorcător, e) Întorcător, f) Melciul, g) Tăiș. — Fiecare să capătă separat. —

Mașini de tocat carnea

Nr.	3	5	8	10	12	20	22	32	cu roată de repetiție
taie pe minut	1/4	1/2	3/4	1	1	1 1/4	1 1/2	1 3/4	kg.
1 bucată cor.	8-10	3-80	5-80	6-20	8-	12-50	9-50	19-	

Fiecare mașină, prin introducerea unui umplător de cărnați se poate folosi cu umplător de cărnați — 1 umplător de cărnați cor. — 48.

Cuțite de carne

Cuțit de Dick

86 51-52

Lungimea tăișului 4 1/2, 5, 5 1/2, 6, 7, 8" cor. 2-10 2-40 2-70 2-90 3- 3-40

Oțelele și cuțitele Dick sunt fără seamăn, cele mai bune, ce le pot recomanda.

CAROL F. JICKELI

SIBIU ȘI ALBA-IULLA.

Ne mai pomenit!!

600 bucăți împreună cu un orologiu de buzunar

numai cu Cor. 5-50.

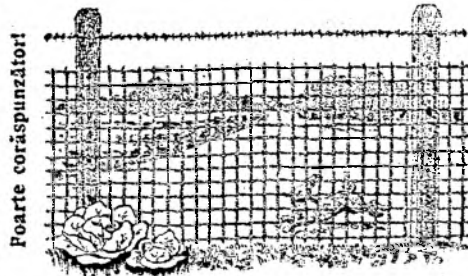
Un orologiu de buzunar din argin-Gloria, Anker-Remont, cu minutar, împreună cu un lanț aur t. cu garanție de 3 ani, un ac excelent de cravată cu simon brilliant, 1 inel aurit cu peatră imit. pentru domni și dame, 1 garnitură minunată de bumbi de marje, de gulere și de pept, g r 3% aur double, 6 bucati batiste de in voritabile, recvzite de scris eleg. de nikel pentru buzunar, 1 oglindă de toaletă escelente in etal, 72 buc. penițe engleze de cancelarie, un album cu cele mai frumoase chipuri din lume, și încă 400 diverse obiecte, nelacunarate de lipsă în casă. Toate la oaltă cu orologiu cu tot care singur are valoarea după costă numai Cor. 5.50. Expediție per rambursă prin

casa de export

80 1-

H. SPINGARN, Cracovia, Nr. 136. Nenumărate scrisori de mulțumită și comande nouă primite. Penruce nu convine bar ii numai decât retour.

Ingrădituri uimitor de ieftine! Invențiune senzațională!

Foarte corăspunzător

Manare foarte ușorai

Nenumărate scrisori de recunoștință dovedesc superioritatea neîntrecută a

împletiturii Hungaria

patentată. 44 3-12

Să fabrică numai din sarmă suflată cu zinc! Nu e de lipsă să fie văpsit. Prețul per metru cvadrat 30 fileri și mai sus.

Să poate procura la singurul fabricant:

Alexandru Haidekker

fabrică de țesătură de sarmă, de ingrăditură din împletituri și de gratii

Budapesta VIII, Ūlői út 48/84.

Serviciu ieftin, repede și conștientos. — Prețurent ilustrat, gratis și franco.

De închiriat.

„Cassa de păstrare în Mercuria“, societate pe acții, dă în chirie magazia de cereale din curtea casei institutului (mărimea: 20 metri lungime și 12 metri lățime) situată în piața Mercuriei, dinpreună cu localul de prăvălie aparținător acesteia, pe timp de 3 ani începând cu 1 Iunie a. e. pe lângă chirie anuală de minimum 800 coroane.

Ofertele au să se înainteze cel mai târziu până în 30 Martie a. e. la

„Cassa de păstrare în Mercuria“

65 2-2

societate pe acții
Szerdahely (Szeben m.)

Din țigăria din Ávrig

(Felek, comitatul Szeben)

oferim 70 1-20

Țigla de cement

de prima calitate în diferite culori pe lângă garanție îndelungată.

J. Răduțiu & Comp.

Birou de informații.

Cunoscând multele lipsuri ale publicului românesc din provincie, m'am hotărât să deschid în Budapesta birou de informații și

Agentură Românească.

Orice informație relativ la petițiile înaintate la ministerii și la alte foruri, orice informații comerciale și în general în orice cauză dau în răstimp de 2-3 zile ori și cui, resolvând toate chestiile în modul cel mai cinstit.

Urgitez resolvirea petițiilor. Vorbesu în persoană cu referențial cauzelor și rog rezolvire favorabilă.

Fac tot felul de mijlociri comerciale și comande.

Prețuri moderate, serviciu prompt, informații detaliate.

La aviz aștept la gară.

L. Olariu,

Budapest, Lajos utca No. 141, III/19.

Vinuri de masă escelente,

litra cu 52 și 60 fileri la cumpărare de cel puțin 50 litre ofere negustoria de vinuri

57 9-

JOSEF SCHULTZ

Sibiu, strada Urezului 20.

Nu cumpăra
nimic altceva contra

TUSEI

răgușelei, catarului, negmei, catarului bronșial și de gât, ci numai

Caramellele de piept

ale lui **Kaiser** cu

„Trei brazi“

5900

atestate dela medicii și privați, luate prin notarul public, garantează succesul sigur.

1 pachet 20 și 40 fil. 1 dosă 60 fil.

Se capătă în toate apotecole, dragueriile și prăvăliile de coloniale mai de frunte.

La „Croitoria Universală“

I. PETRASCU

strada Cisnădiei Nr. 30. SIBIU. strada Cisnădiei Nr. 30.
Telefon Nr. 172.

Adre la cunoștința onoratului public, că mi-au sosit cele mai noue stoffe engleze și indigene pentru sezonul de iarnă și primăvară — astfel că stau la dispoziția on. public pentru a efectui orice comande în bransa croitoriei după modelele cele mai nouă.

— Serviciu solid și grabnic. — Prețuri moderate. —

Sprrijiniți industria română!

292 11-

— Serviciu solid, prompt și conștientos. —

PRIMA FABRICĂ

transilvană ces. și reg. privilegiată de

Casse de fer și oțel și lăcătușerie de artă și construcție

— instalată cu forță electrică —

11 10-30

E. PURECE, Sibiu—Nagyszeben

Strada Faurului (Schmiedgasse) Nr. 19.

— Cataloge de prețuri gratis și franco. —

»Mugurul« asoc. econom. com. Elisabetopol (Erzsébetváros, Kisküküllő vm.)

ALTOI DE VIE

calitate distinsă, pe lângă prețurile cele mai moderate, soiuri de vin și de cașă, viță americană cu și fără rădăcină, ochiuri de altoit, viță europeană cu rădăcină. — Se află de vânzare la:

Însotirea economică „Mugurul“, Elisabetopol (Erzsébet-comercială, város, Kisküküllő vm.)

Material disponibil în altoi peste două (2) milioane.

Școlile de altoi n'au fost atacate de peronosporă. — La cumpărări pe credit 316 16 — cele mai ușoare condițiuni. — Plătire pe 10 ani cu 7%.

La cerere preț-curent și instrucțiune gratis și franco. — Însotirea primește gratis elevi pentru învățarea altoitului și manipularea școlii de altoi.

— Prima condițiune de reușita este de a folosi material solid! —

Singurul institut de asigurare ardelean

„TRANSYLVANIA“

Strada Cisnădiei 5.

SIBIU

Strada Cisnădiei 5.

recomandă

Asigurări împotriva focului

pentru edificii, recolte, mărfuri, mașini, mobile etc. pe lângă premii recunoscute de cele mai estime, și în cele mai favorabile condiții, cum și

Asigurări asupra vieții

(pentru învățători și preoți români gr.-or. și gr.-cat. dela așezămintele profesionale cu avantajii deosebite), pe cazul morții, și cu termen fix, cu plăți simplă sau dublă a capitalului; asigurări de zestre (copii), pentru serviciul militar, și asigurări pe spese de înmormântare, mai departe asigurări de accidente corporale, contra infracției (furt prin spargere) și asigurări de pagube la apeducte.

Sumele plătite pentru pagube de foc până la finea anului 1909 K 4.831,168-51

Capitalul asigurat pe viață achitate 4.571,035-31

Starea asigurărilor cu foc K 112.045,412-—

stărușitul anului 1909 (viață) „ 10.847,132-—

Fonduri de întemeiere și de rezervă 2.308,387-—

— Prospekte în combinațiile cele mai variate se trimit și se dau gratuit orice informații în birourile Direcțiunii, strada Cisnădiei Nr. 5 și la toate agenturile. Persoane verificate în Acuziții, cari au legături bune, se primesc în serviciul institutului în condiții favorabile.